คู่มือ
ระบบการจัดการเหตุรำคาญ และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

คู่มือ ระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ISBN 978-616-11-0423-8
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
โทร. 0 2590 4193, 0 2590 4259 โทรสาร 0 2590 4263
ศูนย์อนามัยที่ 1 - 12
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทุกจังหวัด

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือ
ระบบการจัดการ
เหตุรำคาญ และกิจการที่เป็น
อันตรายต่อสุขภาพ

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหนังสือ : คู่มือ ระบบการจัดการเหตุรำคาญ และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ISBN : 978-616-11-0423-8

จัดทำโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ข้อมูลเพิ่มเติม : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทร. 0 2590 4259
โทรสาร 0 2590 4263

พิมพ์ครั้งที่ 1 : สิงหาคม 2553 จำนวน 3,000 เล่ม

พิมพ์ที่ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

คำนำ

ปัญหาเหตุรำคาญ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุรำคาญที่มีสาเหตุมาจากมลพิษสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาเสียงดัง ฝุ่นละออง กลิ่นเหม็นไอระเหยจากสารเคมี น้ำเสีย หรือกากขยะอุตสาหกรรม เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น จำเป็นต้องดำเนินการกับแหล่งกำเนิดของปัญหา ซึ่งส่วนใหญ่ คือ สถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โรงงานอุตสาหกรรม และการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ไม่ให้ก่อมลพิษสิ่งแวดล้อมอันจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่โดยปกติของประชาชน การจัดการกับแหล่งปัญหาดังกล่าว เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ ต้องมีศักยภาพทั้งในเชิงวิชาการรัฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เข้ามาผนวกเป็นองค์ความรู้สำหรับควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบางพื้นที่ยังไม่มีแนวทางการจัดการเหตุรำคาญ และการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่เป็นเอกภาพ ประกอบกับมีองค์ความรู้ไม่ครอบคลุม ต่อการจัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ ในการจัดการปัญหาเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพ ต้องมีหลายองค์ประกอบผนวกร่วมกันอย่างเป็นระบบ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และต้องมีระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการปัญหาเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างเป็นระบบ จึงได้จัดทำ**คู่มือ ระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ**นี้ขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ 1 ระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 1

- ความหมายของระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 2
- องค์ประกอบของระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 4

1. ผู้บริหาร 5
2. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ 5
3. ระบบการทำงาน 6
   - 1) มาตรฐานการปฏิบัติงาน 7
     - 1.1 มาตรฐานการปฏิบัติงานการจัดการข้อร้องเรียนและเหตุรำคาญ 9
     - 1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงานการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 17
       - ก. กระบวนงานการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น 17
       - ข. กระบวนงานการออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการแจ้ง 23
   - 2) ระบบเฝ้าระวัง 27
     - ระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ 29
     - ระบบเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 39
   - 3) ระบบฐานข้อมูล 49
4. เครื่องมือการทำงาน 54
   - เครื่องมือวิทยาศาสตร์ 54
   - แบบฟอร์ม 55

หน้า

บทที่ 2 **แนวทางการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ** 56

- อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาเหตุรำคาญและควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 56
- กฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการดำเนินการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 60
  1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญ 60
  2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 61
  3. กฎหมายเกี่ยวกับโทษความผิด 64

ภาคผนวก 67

- แบบฟอร์มที่ใช้ในระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 69
  1. ตัวอย่างแบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงาน ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 69
  2. ตัวอย่างใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 70
  3. แบบสำรวจสถานประกอบการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 71
  4. แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงานในสถานประกอบการ 78
  5. แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงสถานประกอบการ 81
  6. แบบการตรวจวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 83

เอกสารอ้างอิง 88

คณะผู้จัดทำ 89

บทที่ 1

ระบบการจัดการเหตุรำคาญ และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

จากสถิติข้อมูลเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาเหตุรำคาญจากมลพิษสิ่งแวดล้อมจากส่วนราชการซึ่งให้บริการรับแจ้งเรื่องร้องเรียน ในปี 2551 พบว่า มีเรื่องร้องเรียน จำนวน 9,204 เรื่อง โดยหน่วยงานที่ได้รับเรื่องร้องเรียนมากที่สุด คือกรุงเทพมหานคร ซึ่งจำนวนเรื่องร้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 71.9 ของเรื่องร้องเรียนทั้งหมด และพบว่าปัญหาเหตุรำคาญจากมลพิษสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือ ปัญหาเสียงดัง/ความสั่นสะเทือน มีการร้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมาคือปัญหากลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 25.2 โดยมีรายละเอียดสถิติข้อมูลการร้องเรียนดังตารางสถิติข้อมูลเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหามลพิษของหน่วยงานราชการแยกตามประเภทมลพิษ ปี 2551

ตาราง สถิติข้อมูลเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหามลพิษของหน่วยงานราชการแยกตามประเภทมลพิษ ปี 2551

ส่วนราชการ	จำนวนเรื่อง	ร้อยละ	ปัญหามลพิษ					
			กลิ่นเหม็น	ฝุ่นละออง/เขม่าควัน	เสียงดัง/ความสั่นสะเทือน	น้ำเสีย	กากของเสีย	อื่นๆ
1. กรุงเทพมหานคร	6,616	71.9	2,237	572	3,121	267	265	1,915
2. กรมโรงงานอุตสาหกรรม	450	4.9	258	252	170	78	37	193
3. กรมควบคุมมลพิษ	512	5.6	390	213	134	98	46	16
4. ศูนย์บริการร่วม	216	2.3	129	84	42	46	27	1
5. ศูนย์ดำรงธรรม	21	0.2	6	5	9	4	1	1
รวม	**7,815**	**84.9**	**3,020**	**1,126**	**3,476**	**493**	**376**	**2,126**
6. ศูนย์บริการประชาชน สำนักปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี	1,389	15.1		596		244	549	0
รวมทั้งสิ้น	**9,204**	**100**	**8,218**			**737**	**925**	**2,126**

ที่มา : รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2551 กรมควบคุมมลพิษ

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าในแต่ละพื้นที่มีปัญหาความเดือดร้อนจากมลพิษสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่วนใหญ่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างเป็นระบบ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เพื่อช่วยป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่

ความหมายของระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การจัดการ หมายถึง กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกในองค์การและการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้ (นิยามของ James A.F.Stoner)

เหตุรำคาญ (มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535) หมายถึง เหตุหนึ่งเหตุใดอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนของประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการกระทำ ดังต่อไปนี้

- แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสม หรือหมักหมมสิ่งของ มีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็น หรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมายถึง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 7

ระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมายถึง กระบวนการ วิธีการและแนวทางในการจัดการปัญหาเหตุรำคาญและควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อบรรลุสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

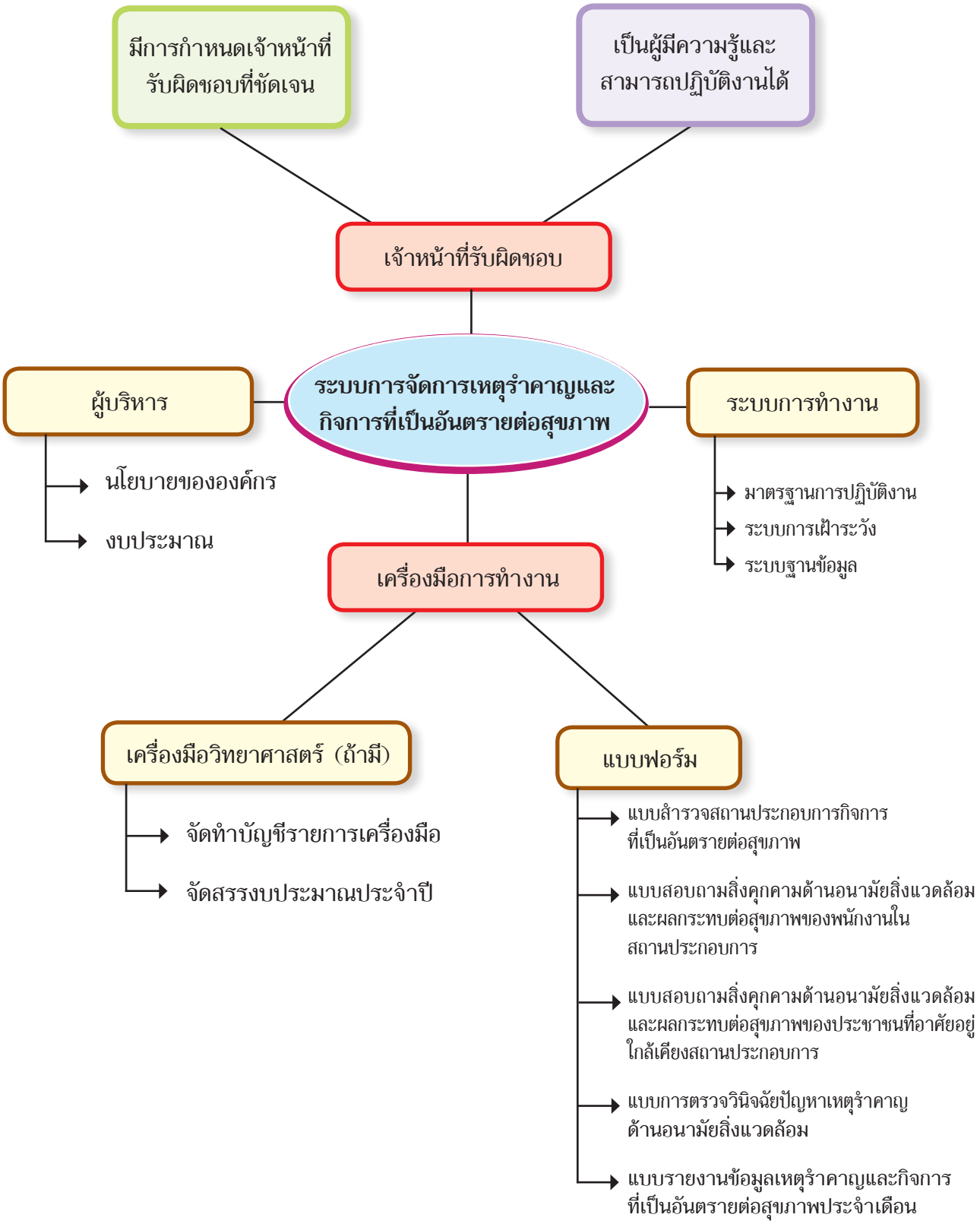

รายละเอียดองค์ประกอบของระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ผู้บริหาร
2. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
3. ระบบการทำงาน
4. เครื่องมือการทำงาน

1. ผู้บริหาร

ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นบุคคลที่สำคัญมากในระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพราะถ้าผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการฯ จะทำให้ระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขับเคลื่อนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน โดยเจ้าหน้าที่รับผิดชอบนี้ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งความรู้ที่เจ้าหน้าที่รับผิดชอบควรได้รับ มีดังนี้

- การควบคุมและจัดการปัญหาเหตุรำคาญ
- เทคนิคการตรวจวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญและการใช้เครื่องมือตรวจวัด
- บทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขในการดำเนินงานกรณีเหตุร้องเรียนและกรณีเหตุอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรณีเหตุรำคาญ
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- การสำรวจสถานประกอบกิจการ
- การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยและความปลอดภัย และปัจจัยเสี่ยงจากการประกอบกิจการ
- มาตรฐานมลพิษสิ่งแวดล้อม จากการประกอบกิจการ

3. ระบบการทำงาน

ในการทำงานที่เกี่ยวกับการจัดการเหตุรำคาญ และควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต้องมีการพัฒนาระบบการทำงานที่มีแบบแผน เข้าใจง่าย และเจ้าหน้าที่สามารถนำระบบการทำงานดังกล่าว ไปใช้เป็นแนวทางในการทำงานในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบการทำงานประกอบด้วย

1. มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard of Procedure)
2. ระบบเฝ้าระวัง (Surveillance System)
3. ระบบฐานข้อมูล (Data Base)

ระบบการทำงาน

1 มาตรฐานการปฏิบัติงาน
(Standard of Procedure : Sop)

1. มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard of Procedure : Sop)

1.1 มาตรฐานการปฏิบัติงานการจัดการข้อร้องเรียนและเหตุรำคาญ

มาตรฐานการปฏิบัติงานการจัดการข้อร้องเรียนและเหตุรำคาญจัดทำขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานการจัดการเหตุรำคาญเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และมีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงานการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประกอบด้วย

(ก) มาตรฐานการปฏิบัติงาน เรื่องกระบวนงานการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น

(ข) มาตรฐานการปฏิบัติงาน เรื่องกระบวนงานการออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการแจ้ง

1.1 มาตรฐานการปฏิบัติงาน

การจัดการข้อร้องเรียน และเหตุรำคาญ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1	การรับเรื่องร้องเรียน/เจ้าหน้าที่พบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญ		การทำระบบการรับเรื่องร้องเรียน	มีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
2	แต่งตั้งคณะทำงานจัดการเหตุรำคาญ		การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบของคณะทำงาน	มีคณะทำงานจัดการเหตุรำคาญ	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	มีเหตุร้องเรียน: มอบหมายเจ้าหน้าที่ พิจารณาดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง การจัดทำระบบฐานข้อมูลเหตุรำคาญ → การวิเคราะห์สถานการณ์เหตุรำคาญในพื้นที่ → พัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญในพื้นที่		การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบของคณะทำงาน	มีการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและจัดทำระบบการรวบรวมข้อมูลและมีสถิติเหตุรำคาญ	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
3	ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อร้องเรียน	1 วัน	ตามหลักวิชาการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
4	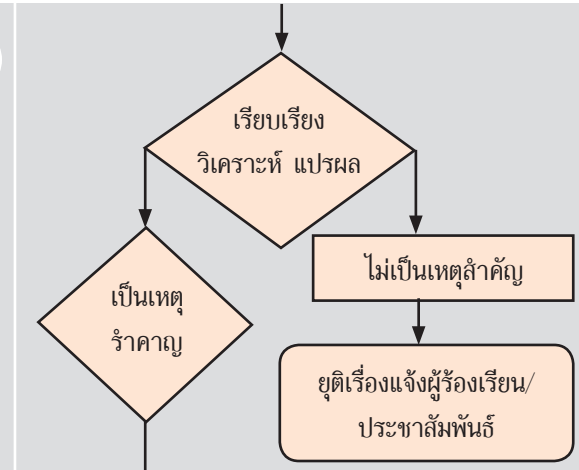	1 วัน	ตามหลักวิชาการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	รายงานผลการตรวจวินิจฉัยเหตุรำคาญ	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	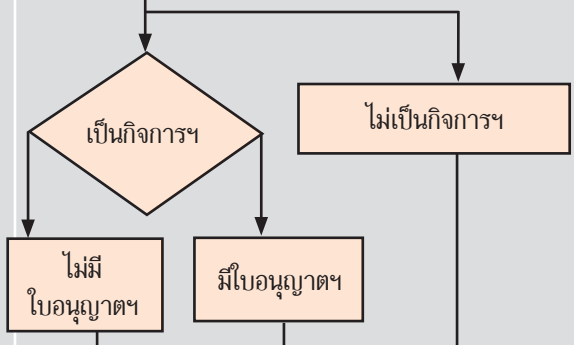				
	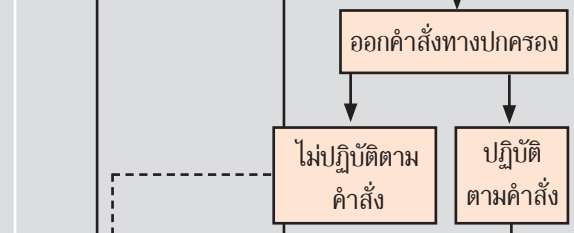		ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535	มีการออกคำสั่งทางปกครอง	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	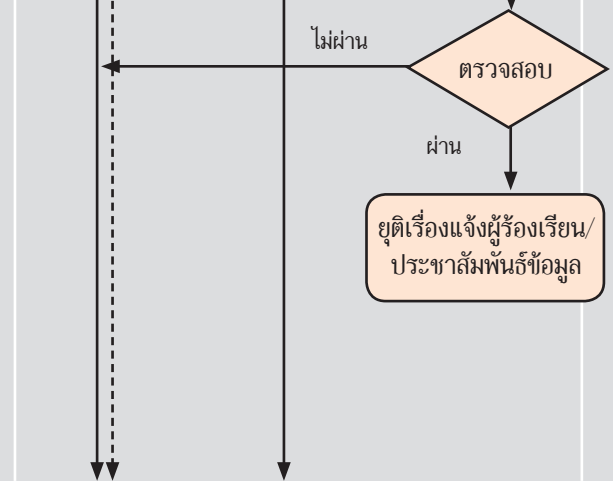		ตามหลักวิชาการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	มีการตรวจติดตามการปฏิบัติตามคำสั่ง	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
	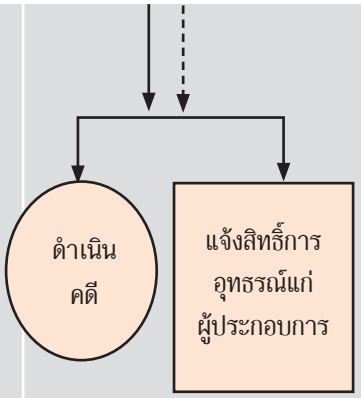				
	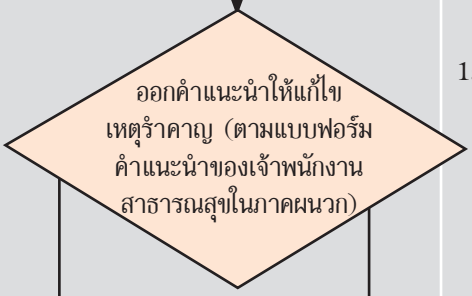	15 วัน	ตามหลักวิชาการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	การออกคำแนะนำให้แก้ไขเหตุรำคาญ	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	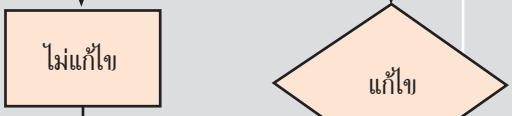				ผู้ก่อเหตุรำคาญ
	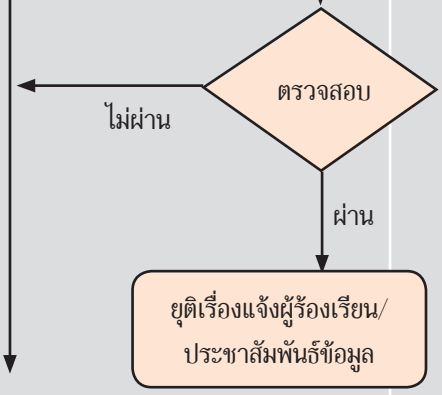		ตามหลักวิชาการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	มีการตรวจสอบผลการปรับปรุงตามคำแนะนำ	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
	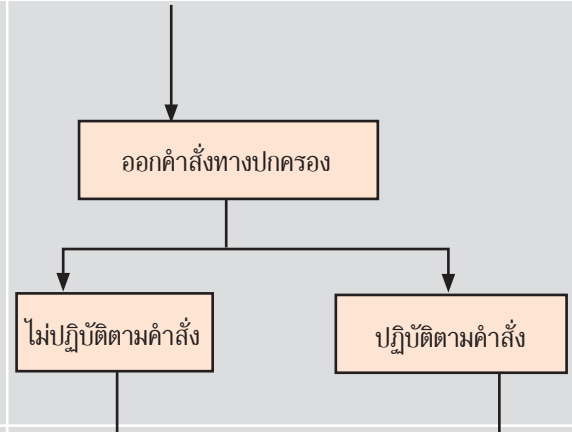	5 วัน	ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535	มีคำสั่งทางปกครอง	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	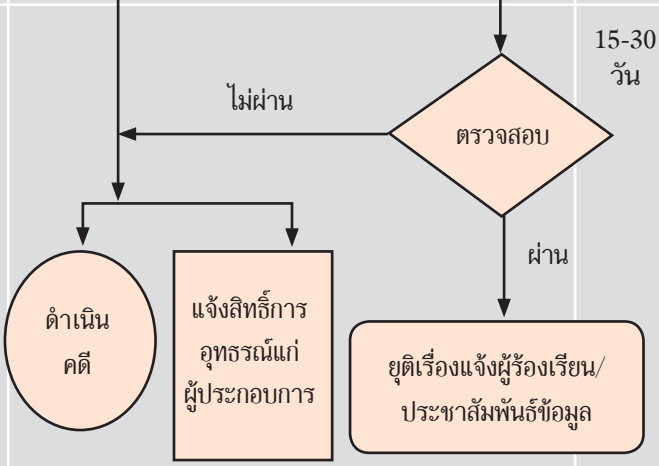	15-30 วัน	ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535	มีการตรวจติดตามการออกคำสั่งทางปกครอง	ระบุชื่อและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

รายละเอียดของมาตรฐานการปฏิบัติงานการจัดการข้อร้องเรียนและเหตุรำคาญ

1. การรับเรื่องร้องเรียน ราชการส่วนท้องถิ่น ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ในการจัดการเหตุรำคาญ ต้องจัดให้มีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน เรื่องเหตุรำคาญจากประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้ง ต้องมีการจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนประจำของหน่วยงาน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บข้อมูล การส่งต่อ การสั่งการให้มีการปฏิบัติหน้าที่

2. การแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานการจัดการเหตุรำคาญ มีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดให้มีคณะทำงานจัดการปัญหาเหตุรำคาญ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีความครอบคลุมกับสภาพปัญหา ซึ่งสามารถแต่งตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และปศุสัตว์จังหวัด เป็นต้น ร่วมเป็นคณะทำงาน เพื่อให้สามารถจัดการปัญหาเหตุรำคาญในหลายด้าน ทั้งนี้คณะทำงานต้องปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง คณะทำงานต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการลงพื้นที่ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ รวมทั้งดำเนินการควบคุมปัญหา กรณีเกิดเหตุร้องเรียนในพื้นที่

- การจัดทำระบบฐานข้อมูลเหตุรำคาญ คณะทำงานต้องจัดทำระบบการรวบรวมข้อมูลการรายงานผลเกี่ยวกับเหตุรำคาญ แล้วนำข้อมูลมาจัดทำสถิติปัญหาเหตุรำคาญ โดยต้องแยกรายละเอียดข้อมูลประเภทเหตุรำคาญ สภาพปัญหา แหล่งกำเนิดปัญหา กลุ่มประชาชนที่เดือดร้อน ซึ่งอาจทำเป็นฐานข้อมูลประจำเดือน ประจำปี รวมทั้ง การจัดลำดับประเภทเหตุรำคาญจากมากไปน้อย เพื่อสามารถนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ และกำหนดรูปแบบการเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ได้

3. ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามเรื่องที่ร้องเรียน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากชื่อ ที่อยู่ ของผู้ร้องเรียน เพื่อให้ได้รับข้อเท็จจริงที่ถูกต้องครบถ้วน ก่อนลงพื้นที่เพื่อทำการตรวจวินิจฉัย หรือตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่เกิดเหตุทั้งสถานที่ที่ถูกร้องเรียน และผู้ร้องเรียน โดยใช้หลักการทางวิชาการและเทคโนโลยี แล้วนำข้อมูลมาทำการเรียบเรียง วิเคราะห์ และแปรผลหาข้อสรุป โดยเทียบเคียงตามกฎหมายหรือมาตรฐานทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

4. เรียบเรียง วิเคราะห์ และแปรผล เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เก็บข้อมูลทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสภาพภูมิประเทศ พื้นที่ข้างเคียง และสภาพปัญหาโดยรอบทั้งภายในสถานที่ถูกร้องเรียน และบ้านผู้ร้องเรียน โดยมีการบันทึกข้อมูลอย่างละเอียด หากมีการเก็บตัวอย่างทางสิ่งแวดล้อมเพื่อวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการต้องศึกษาการเก็บรักษาสภาพตัวอย่างอย่างดี จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ และแปรผลโดยเทียบเคียงตามมาตรฐานของกฎหมาย โดยต้องชี้ให้เห็นว่าเหตุร้องเรียนที่เกิดขึ้นถือเป็นเหตุรำคาญจริงหรือไม่ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ต้องพิจารณาประเด็นดังนี้

- กรณีเหตุร้องเรียนไม่เป็นเหตุรำคาญ ให้ทำการยุติเรื่อง โดยประสานไปยังผู้ร้องเรียนเพื่อแจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากไม่ทราบชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของผู้ร้องเรียนที่แน่ชัด ให้ทำการประชาสัมพันธ์ผลการตรวจสอบดังกล่าวผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย บอร์ดประชาสัมพันธ์ หรือหนังสือพิมพ์ชุมชน เป็นต้น
- กรณีเหตุร้องเรียนเป็นเหตุรำคาญ ให้พิจารณาว่า ผู้ก่อเหตุหรือแหล่งที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญ จัดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือไม่

กรณีที่ 1 เป็นเหตุรำคาญที่ไม่ใช่เกิดจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ให้เจ้าหน้าที่ทำการออกคำสั่งทางปกครอง เพื่อให้ผู้ก่อเหตุดำเนินการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญ ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยให้ทำการตรวจติดตามการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ก่อเหตุด้วย กล่าวคือ หากผู้ก่อเหตุปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง และสามารถแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญได้ ให้ทำการยุติเรื่อง แจ้งผู้ร้องเรียน และหากไม่ทราบชื่อและที่อยู่ผู้ร้องเรียน ให้ทำการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาไปยังประชาชนทั่วไป โดยผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ

กรณีที่ 2 เป็นเหตุรำคาญที่เกิดจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาว่า กิจการฯ ที่ก่อเหตุดังกล่าว ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ หรือไม่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ ดังนี้

- กรณีผู้ก่อเหตุไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการฯ เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินคดีกับผู้ก่อเหตุได้
- กรณีผู้ก่อเหตุได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการฯ ตามกฎหมาย ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการออกคำแนะนำ ตามแบบตัวอย่างตรวจแนะนำของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2535 เพื่อให้ผู้ก่อเหตุแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญ ภายในระยะที่กำหนด มีรายละเอียดดังนี้

ก. หากผู้ก่อเหตุดำเนินการแก้ไขเหตุรำคาญตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจติดตาม หากปรับปรุงผ่าน เหตุรำคาญยุติ ให้ทำการยุติเรื่อง แจ้งผลไปยังผู้ร้องเรียน กรณีไม่ทราบชื่อ ที่อยู่ผู้ร้องเรียน ให้ทำการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาไปยังประชาชนทั่วไป โดยผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ หากปรับปรุงไม่ผ่าน ให้เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งทางปกครอง เพื่อให้ผู้ก่อเหตุทำการปรับปรุง แก้ไขปัญหาเหตุรำคาญภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อผู้ก่อเหตุปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจติดตาม หากผู้ก่อเหตุปฏิบัติตามคำสั่ง และทำให้เหตุรำคาญยุติ ให้ทำการยุติเรื่อง แจ้งผลไปยังผู้ร้องเรียน กรณีไม่ทราบชื่อ ที่อยู่ผู้ร้องเรียน ให้ทำการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาไปยังประชาชนทั่วไป โดยผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ แต่หากผู้ก่อเหตุปฏิบัติไม่ผ่านตามคำสั่งกำหนด และเหตุรำคาญยังไม่ยุติ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับผู้ก่อเหตุได้ตามกฎหมาย

ข. หากผู้ก่อเหตุไม่ดำเนินการแก้ไขเหตุรำคาญตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งทางปกครอง เพื่อให้ปรับปรุง แก้ไขปัญหา เมื่อผู้ก่อเหตุปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจติดตาม หากผู้ก่อเหตุปฏิบัติตามคำสั่ง ทำให้เหตุรำคาญยุติ ให้ยุติเรื่อง แจ้งผู้ร้องเรียน กรณีไม่ทราบชื่อ ที่อยู่ผู้ร้องเรียน ให้ทำการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาไปยังประชาชนทั่วไป โดยผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ แต่หากปฏิบัติไม่ผ่านตามคำสั่งที่กำหนด และเหตุรำคาญยังไม่ยุติ ให้เจ้าหน้าที่ ดำเนินคดีกับผู้ก่อเหตุได้ตามกฎหมาย

1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน

การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ก. กระบวนงานการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (...วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1	การกำหนดผู้รับผิดชอบ		ผู้รับผิดชอบมีความรู้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	คำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบ	เจ้าพนักงานท้องถิ่น
2	การสำรวจและประเมินสภาพปัญหาอย่างรอบด้าน และมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	90	ความครอบคลุมในปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น	ผลการประเมินสภาพปัญหา	ผู้รับผิดชอบที่ได้รับการมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
3	การคัดเลือกปัญหาตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	30		ปัญหาที่คัดเลือก	ผู้รับผิดชอบที่ได้รับการมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
4	การตรวจสอบบทบัญญัติแห่งกฎหมาย	30	กฎหมายต่างๆ ที่ให้อำนาจในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น	ผลการตรวจสอบบทบัญญัติที่ให้อำนาจไว้	นิติกรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5	การเสนอให้ความเห็นชอบในการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น ไม่เห็นชอบ ยุติเรื่อง	7			ผู้รับผิดชอบที่ได้รับการมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
6	ไม่เห็นชอบ การแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น	7	องค์ประกอบที่มีเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือนักวิชาการร่วมด้วย	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น	เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (...วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
7	การดำเนินการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น	30	ต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้	ร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น	คณะกรรมการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น
8	การรับฟังความคิดเห็น/การประชาพิจารณ์ 1	30	รับฟังทั้งผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น/การประชาพิจารณ์	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9	การพิจารณาร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น ไม่เห็นชอบ ร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นตกไป เห็นชอบ	30	ขั้นตอนและกระบวนการตามที่กฎหมายกำหนด	(ร่าง) ข้อกำหนดของท้องถิ่น	สภาท้องถิ่น
10	การพิจารณาลงนามตราข้อกำหนดของท้องถิ่น ไม่เห็นชอบ ทบทวน/แก้ไข 1 เห็นชอบ	15	สาระของข้อกำหนดของท้องถิ่นต้องชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	การลงนามของผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ	หัวหน้าผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอแล้วแต่กรณี

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (...วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
11	การประกาศใช้ข้อกำหนดของท้องถิ่น	15	วิธีการประกาศใช้ตามกฎหมาย	ข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ได้รับการอนุมัติ	เจ้าพนักงานท้องถิ่น
12	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดของท้องถิ่น	30		ร้อยละของประชาชนที่รับทราบข้อกำหนดของท้องถิ่น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายละเอียดของมาตรฐานการปฏิบัติงาน เรื่อง กระบวนงานการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น

1. การกำหนดผู้รับผิดชอบ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดผู้รับผิดชอบในการสำรวจและประเมินสภาพปัญหาของท้องถิ่นในรูปคณะทำงาน/บุคคลผู้ได้รับมอบหมาย

2. การสำรวจและประเมินสภาพปัญหาอย่างรอบด้านและมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้รับผิดชอบดำเนินการสำรวจและประเมินสภาพปัญหาหรือที่อาจก่อให้เกิดปัญหาอย่างรอบด้านและมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบ และวิเคราะห์กลุ่มผู้ที่อาจได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมมากที่สุด เพื่อรับทราบปัญหาที่เป็นจริงของท้องถิ่นนั้น

3. การคัดเลือกปัญหาตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ผู้รับผิดชอบคัดเลือกปัญหา โดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องการแก้ไขตามที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุขได้ให้อำนาจในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นไว้

4. การตรวจสอบบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

นิติกรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่า มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องที่เป็นปัญหาได้หรือไม่ เพราะหากไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจไว้ ก็ย่อมออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเช่นนั้นไม่ได้ หรือถ้ามีบทบัญญัติ

เกี่ยวข้อง แต่มิได้บัญญัติให้ครอบคลุมถึงขนาดนั้นก็ไม่สามารถออกข้อกำหนดของท้องถิ่นนั้นได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมายเสมอ ก่อนที่จะตราข้อกำหนดของท้องถิ่น

5. การเสนอให้ความเห็นชอบในการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น

ผู้รับผิดชอบเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่เห็นชอบเป็นอันว่าการยกร่างข้อกำหนดท้องถิ่นดังกล่าวเป็นอันยุติเรื่อง

6. การแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น

กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นชอบให้มีการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อดำเนินการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น ทั้งนี้องค์ประกอบของคณะกรรมการควรจะต้องมีนักวิชาการ เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือบุคลากรที่มีความรู้ทางวิชาการเรื่องนั้น ๆ ด้วย

7. การดำเนินการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น

คณะกรรมการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นดำเนินการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น ซึ่งควรนำข้อมูลที่สำรวจได้จากขั้นตอน 2 มาประกอบการพิจารณาด้วย

8. การรับฟังความคิดเห็น/การประชาพิจารณ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการโดย 1) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความต้องการในการแก้ปัญหานั้นและความเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นที่จะกำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ 2) เปิดประชาพิจารณ์ โดยการจัดประชุมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้น

9. การพิจารณาร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นมีอำนาจในการเสนอร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาข้อกำหนดของท้องถิ่น โดยพิจารณาเป็น 3 วาระ คือ วาระรับหลักการ วาระแปรญัตติ และวาระให้ความเห็นชอบ หากสภาท้องถิ่นไม่เห็นชอบ ร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นนั้นก็เป็นอันตกไป แต่ถ้าเห็นชอบก็ดำเนินการตามขั้นตอน 10 ต่อไป

10. การพิจารณาลงนามตราข้อกำหนดของท้องถิ่น

กรณีเทศบาล

เมื่อสภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติ

- ในกรณีเทศบาลตำบล ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา
- ในกรณีเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไปยังนายอำเภอพิจารณาลงนามให้ความเห็นชอบ ถ้านายอำเภอไม่เห็นชอบด้วย ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนมา ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อ และประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ

11. การประกาศใช้ข้อกำหนดของท้องถิ่น

เมื่อข้อกำหนดของท้องถิ่น ได้มีการลงนามจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศใช้ เพื่อให้มีผลใช้บังคับในเขตท้องถิ่นนั้น โดยกฎหมายได้กำหนดวิธีการไว้เพื่อให้มีหลักประกันว่าได้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปเรียบร้อยแล้ว เช่น การกำหนดให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือกำหนดให้ต้องติดประกาศโดยเปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน หรือ 15 วัน หรือ 3 วัน แล้วแต่กรณี

12. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดของท้องถิ่น

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการประกาศใช้บังคับข้อกำหนดของท้องถิ่นแล้ว ต้องดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อชี้แจงให้ประชาชนเกิดความเข้าใจถึงเนื้อหาสาระของข้อกำหนดของท้องถิ่นรวมทั้งเหตุผลความจำเป็นในการบังคับใช้ข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าว

1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน

การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ข. กระบวนงานการออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการแจ้ง

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	มาตรฐานคุณภาพ	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1	กำหนดผู้รับผิดชอบ				ผู้บริหารหน่วยงาน
2	รับคำขอ คำขออนุญาต / คำขอแจ้ง		มาตรา 48 วรรคสอง มาตรา 55		ฝ่ายที่รับผิดชอบ
3	ออกใบรับแจ้ง	ภายในวันที่รับแจ้ง	มาตรา 48 วรรคสอง		ฝ่ายที่รับผิดชอบ
4	ตรวจเอกสาร → กรณีแจ้ง เอกสารครบ / เอกสารไม่ครบ	ภายใน 7 วัน ทำการ	มาตรา 48 วรรคห้า		ฝ่ายที่รับผิดชอบ
A-5	ออกหนังสือรับรองการแจ้ง แจ้งให้แก้ไข ถ้าไม่แก้ไขให้การแจ้งเป็น	ภายใน 7 วัน ทำการ	มาตรา 48 วรรคสาม		เจ้าพนักงานท้องถิ่น
B-5	กรณีขออนุญาต เอกสารไม่ครบ ครั้งที่ 1 / เอกสารครบ แจ้งเรื่องให้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม เอกสารไม่ครบ ครั้งที่ 2 คืนคำขอ	ไม่เกิน 15 วัน	มาตรา 56 วรรคหนึ่ง		ฝ่ายที่รับผิดชอบ
B-6	ตรวจสอบสุขลักษณะตามข้อบัญญัติ ไม่ผ่าน / ผ่าน	ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เอกสารครบถ้วน หรือขยายเวลาในการออกใบอนุญาตได้ 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 15 วัน	มาตรา 56 มาตรา 56 วรรคสาม		ฝ่ายที่รับผิดชอบ
B-7	อนุญาต		ไม่เกิน 30 วัน มาตรา 56 วรรคสอง		เจ้าพนักงานท้องถิ่น
B-8	ให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข	ภายใน 30 วัน มาตรา 56			เจ้าพนักงานสาธารณสุข
B-9	ไม่ผ่าน / ตรวจสอบ / ผ่าน				เจ้าพนักงานสาธารณสุข
B-10	ให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข → ตรวจสอบ ผ่าน / ไม่ผ่าน	ไม่เกิน 15 วัน			ฝ่ายที่รับผิดชอบ
B-11	แจ้งคำสั่งไม่อนุญาต		มาตรา 56 วรรคสอง		เจ้าพนักงานท้องถิ่น

รายละเอียดของมาตรฐานการปฏิบัติงาน เรื่อง กระบวนงานการออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการแจ้ง

1. ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นตนให้รับผิดชอบในการดำเนินการออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการแจ้ง

2. ผู้รับผิดชอบรับคำขออนุญาต/คำขอต่ออายุใบอนุญาต/หนังสือรับรองการแจ้งที่ผู้ประกอบการยื่นขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

3. ในกรณีมีผู้ขอแจ้ง ให้ผู้รับผิดชอบออกใบรับแจ้งภายในวันที่รับแจ้ง ตามมาตรา 48 วรรคสอง

4. ตรวจเอกสาร

A-5 กรณีแจ้ง

- หากเอกสารครบ เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งภายใน 7 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้ง ตามมาตรา 48 วรรคสาม

- หากเอกสารไม่ครบ เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้แจ้งทราบและให้ผู้แจ้งมายื่นเอกสารภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา 48 วรรคห้า เมื่อมายื่นครบ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงออกหนังสือรับรองการแจ้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง หากผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้งเป็นอันสิ้นผล

B-5 กรณีอนุญาต

เจ้าหน้าที่ตรวจเอกสารให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน ตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง

- หากเอกสารไม่ครบ ผู้รับผิดชอบต้องแจ้งไปยังผู้ขออนุญาตให้มายื่นเอกสารเพิ่มเติมและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเสร็จภายใน 15 วัน

- หากเอกสารครบจะเข้าสู่ขั้นตอนการตรวจสอบกิจการตามข้อบัญญัติท้องถิ่น หากเอกสารยังไม่ครบอีกเป็นครั้งที่ 2 ให้ผู้รับผิดชอบส่งคืนคำขอ

B-6 ผู้รับผิดชอบจะต้องตรวจสอบสุขลักษณะของกิจการตามข้อกำหนด ภายใน 30 วัน ตามมาตรา 56 ว่ากิจการนั้นถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดท้องถิ่น

B-7 หากเป็นไปตามข้อกำหนดท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาต ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอตามมาตรา 56 วรรคสอง หรือในกรณีที่จำเป็นอาจจะขยายเวลาในการออกใบอนุญาตได้ไม่เกิน 2 ครั้งๆ ละไม่เกิน 15 วัน โดยต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งด้วย ตามมาตรา 56 วรรคท้าย

B-8 หากกิจการที่ยื่นขออนุญาตไม่เป็นไปตามข้อกำหนดท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุขสามารถให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

B-9 เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจสอบกิจการหลังจากได้รับคำแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขว่าถูกต้องตามข้อกำหนดท้องถิ่นหรือไม่

B-10 เจ้าพนักงานสาธารณสุขให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 แล้วตรวจสอบอีกครั้งว่าถูกต้องหรือไม่

B-11 หากกิจการที่ขออนุญาตไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดท้องถิ่นซึ่งไม่สามารถออกใบอนุญาตได้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต ทั้งนี้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอตามมาตรา 56 วรรคสอง หรือในกรณีที่จำเป็นอนาจจะขยายเวลาในการไม่ออกใบอนุญาตได้ไม่เกิน 2 ครั้งๆ ละไม่เกิน 15 วัน โดยต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งด้วยตามมาตรา 56 วรรคท้าย

หมายเหตุ

1) ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้มีอายุ 1 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตและให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้นเท่านั้นตามมาตรา 55

2) การขอต่อใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอ (ตามขั้นตอนที่ 2) พร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต หากมายื่นขอต่อใบอนุญาตแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการต่อใบอนุญาตตามกำหนด เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจปรับฐานชำระค่าธรรมเนียมล่าช้า (ให้ดูที่กระบวนงานการเปรียบเทียบปรับและการดำเนินคดี)

3) หากยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตหลังใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว ต้องดำเนินการขออนุญาตใหม่

ระบบการทำงาน

2 ระบบเฝ้าระวัง (Surveillance System)

2. ระบบการเฝ้าระวัง (Surveillance System)

ระบบการเฝ้าระวังเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่ใช้ในการดำเนินการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยการติดตาม การเฝ้าคุมสิ่งคุกคาม และผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดจากเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยอาศัยกระบวนการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ แปรผลข้อมูล และการรายงานชี้ประเด็นความเสี่ยง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหา

ระบบเฝ้าระวัง แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

1. ระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ
2. ระบบเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ซึ่งระบบเฝ้าระวังดังกล่าวมีประโยชน์อย่างมากต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบถึง แนวโน้มสถานการณ์ หรือสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง โดยพื้นที่ที่แตกต่างกัน ย่อมมีความแตกต่างในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้น หรือแม้แต่ประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเฝ้าระวังปัญหาในแต่ละพื้นที่จึงไม่เหมือนกัน ขึ้นกับสภาพ ลักษณะของชุมชน สังคม และเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ระบบเฝ้าระวัง จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางในการกำหนดแผนและนโยบายในการควบคุมปัญหาเหตุรำคาญ และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่รับผิดชอบ ได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพในการทำงาน

ระบบเฝ้าระวัง

ปัญหาเหตุรำคาญ

1. ระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ

องค์ประกอบของระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ:

1. โครงสร้างการปฏิบัติงาน มีการจัดทำโครงสร้างการปฏิบัติงานรองรับระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ โดยโครงสร้างที่รองรับการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1.1 หน่วยงานรับผิดชอบ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- จัดทำแผนงาน/งบประมาณการดำเนินงาน
- การดำเนินงานตามระบบเฝ้าระวัง
- ติดตามประเมินผล
- รายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน

1.2 หน่วยงานสนับสนุน

1.2.1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- ให้คำปรึกษา แนะนำ การดำเนินงาน
- ร่วมดำเนินงาน
- ร่วมติดตาม ประเมินผล

1.2.2 ศูนย์อนามัยที่ 1-12 และหน่วยงานกรมอนามัย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ
- ให้คำปรึกษา แนะนำ แนวทางการดำเนินงาน
- ร่วมติดตาม ประเมินผล

1.2.3 หน่วยงานอื่นๆ

1.2.3.1 หน่วยงานส่วนกลาง เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมควบคุมโรค

1.2.3.2 หน่วยงานระดับภาค เช่น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค

1.2.3.3 หน่วยงานระดับจังหวัด เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

หน่วยงานอื่น ๆ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูล
2) ให้คำปรึกษา แนะนำ แนวทางการดำเนินงาน

2. กระบวนการเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ

2.1 การรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ก. ข้อมูลด้านสิ่งคุกคาม

- ข้อมูลประเภทกิจการ จัดทำทะเบียนสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยทำการสำรวจทุกกิจการหรือเฉพาะกิจการที่เป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะดำเนินการภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นประกอบการดำเนินงาน

- รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้านสิ่งคุกคามในสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเก็บตัวอย่างด้านสิ่งแวดล้อม การสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

- รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิด้านสิ่งคุกคามในสิ่งแวดล้อม จากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข. ข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียน และความเดือดร้อนรำคาญ

- รวบรวมข้อมูลการร้องเรียน เรื่องเหตุรำคาญ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน สถานที่เกิดเหตุรำคาญ ช่วงเวลาการเกิดเหตุรำคาญและประเภทเหตุรำคาญ เป็นต้น

ค. ข้อมูลด้านผลกระทบต่อสุขภาพ

- รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิด้านสุขภาพ เช่น ข้อมูลทางด้านการเก็บตัวอย่างทางชีวภาพ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น โดยสามารถสอบถามข้อมูลดังกล่าวจากสถานีอนามัย หรือโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลต่าง ๆ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ

2.2 การวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล และประเมินสถานการณ์ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมหรือสำรวจมาทำการจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ ประมวลผล ประเมินความเสี่ยง และสรุปผล เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาในพื้นที่

2.3 การจัดทำรายงาน และเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และผู้ประกอบกิจการ

2.4 การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ไปประกอบการดำเนินงานป้องกันหรือแก้ไขปัญหา

3. ความถี่ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ขึ้นกับประเด็นและความพร้อมของหน่วยงานรับผิดชอบ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวัง

4.1 แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการ (แสดงในภาคผนวก)

4.2 แบบรายงานข้อมูลการร้องเรียนปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (แบบ หก.02 หน้า 52)

5. ระบบการรายงานการเฝ้าระวัง

5.1 แบบรายงานการเฝ้าระวัง

5.2 รูปแบบ/วิธีการรายงานการเฝ้าระวัง

5.3 ระบุความถี่ของการรายงานข้อมูล

ระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ
1. ขั้นตอนการพัฒนา		
1.1	กำหนดนโยบาย/พันธกิจ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบเฝ้าระวังเหตุรำคาญ	ผู้บริหาร อปท.
1.2	กำหนดทีมงานหรือผู้รับผิดชอบภายในหน่วยงานและหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง	ผู้บริหาร อปท. หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
1.3	การจัดทำฐานข้อมูลเหตุรำคาญ ในพื้นที่รับผิดชอบ - สำรวจข้อมูลเหตุรำคาญ ประจำเดือน และประจำปี โดยมีรูปแบบการรายงานข้อมูลอย่างเป็นระบบ	หน่วยงานหลัก : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สสจ.
1.4	กำหนดเป้าหมายหรือประเภทเหตุรำคาญที่ที่ต้องการเฝ้าระวังในพื้นที่	หน่วยงานหลัก : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สสจ.
2. ขั้นตอนการเฝ้าระวัง		
2.1	การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการเฝ้าระวังเหตุรำคาญในพื้นที่	หน่วยงานหลัก : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สสจ.
	ข้อมูลด้านการร้องเรียน ข้อมูลด้านสิ่งคุกคาม ข้อมูลด้านสุขภาพ	

ลำดับ	กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ
2.2	การวิเคราะห์ แปรผลข้อมูลและประเมินสถานการณ์	หน่วยงานหลัก : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สสจ.
2.3	การจัดทำรายงานข้อมูล และเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้เกี่ยวข้อง	หน่วยงานหลัก : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สสจ.
2.4	การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา	หน่วยงานหลัก : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สสจ.

รายละเอียดระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ขั้นตอนการพัฒนา

1.1 กำหนดนโยบาย/พันธกิจ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบเฝ้าระวังเหตุรำคาญ

การเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญเป็นมาตรการสำคัญในการควบคุมเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานต้องกำหนดนโยบายในการดำเนินการเฝ้าระวังเหตุรำคาญ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกันในภาพรวมขององค์กร

1.2 กำหนดทีมงานหรือผู้รับผิดชอบภายในหน่วยงาน และหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดทีมงาน หรือผู้รับผิดชอบโครงการเฝ้าระวังเหตุรำคาญที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถติดตามงาน กำหนดแผนงาน และพัฒนารูปแบบของการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 การจัดทำฐานข้อมูลเหตุรำคาญในพื้นที่รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการเฝ้าระวังเหตุรำคาญ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลที่มีอยู่ในหน่วยงานเกี่ยวกับจำนวนเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง

อาจยังไม่มีการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ดังนั้นเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องเริ่มทำการสำรวจข้อมูลเหตุรำคาญในพื้นที่ โดยจัดทำเป็นระบบสถิติเหตุรำคาญประจำเดือน และประจำปี หรืออาจทำเป็นแบบสำรวจข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ทราบแนวโน้มของการเกิดเหตุรำคาญ โดยกำหนดรูปแบบการรายงาน ให้มีหัวข้อ ดังนี้

- เดือน ปี ที่เกิดเหตุรำคาญ
- ประเภทของเหตุรำคาญ
- จำนวนเหตุรำคาญแยกตามประเภท
- สาเหตุของเหตุรำคาญ ได้แก่ เกิดจากประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือเกิดจากการกระทำของชุมชน/สังคม เป็นต้น
- พื้นที่ที่เกิดเหตุ และสถานที่ก่อเหตุ (ต้องระบุให้ชัดเจน)
- ประเภทและจำนวนกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่

จากนั้นจะได้ข้อมูลสถิติเหตุรำคาญประจำเดือน และประจำปี โดยอาจเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปน้อย อย่างน้อย 10 อันดับแรก

1.4 การกำหนดเป้าหมาย หรือประเภทของเหตุรำคาญที่ต้องการเฝ้าระวัง

เมื่อดำเนินการสำรวจข้อมูลเหตุรำคาญในพื้นที่แล้ว จะทราบเหตุรำคาญหลักที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เจ้าหน้าที่สามารถกำหนดเป้าหมาย หรือประเภทของเหตุรำคาญที่ต้องการเฝ้าระวังได้ โดยอาจใช้สถิติที่จัดทำขึ้น หรือใช้การพิจารณาตามความรุนแรงของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก

2. ขั้นตอนการเฝ้าระวัง

2.1 การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการเฝ้าระวังเหตุรำคาญในพื้นที่

เมื่อกำหนดเป้าหมายที่ต้องการเฝ้าระวังได้แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ทำการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเภทของเหตุรำคาญดังกล่าว จากข้อมูลที่มีอยู่เดิม และอาจทำการสำรวจอีกครั้ง โดยอาจแบ่งเป็นข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และข้อมูลด้านสุขภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ข้อมูลด้านการร้องเรียน

- ข้อมูลจากศูนย์รับเรื่องร้องเรียนของหน่วยงาน
- การจัดทำระบบการรายงานข้อมูลการร้องเรียน ด้านเหตุรำคาญ
- ข้อมูลจากสถิติเหตุร้องเรียน ด้านเหตุรำคาญ ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับประเภทเหตุรำคาญ ชื่อ สถานที่ตั้งของผู้ร้องเรียน กับผู้ถูกร้องเรียน เป็นต้น ซึ่งได้มาจากการรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการพัฒนา

2.1.2 ข้อมูลด้านสิ่งคุกคาม

- ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานอื่น ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นต้น
- ข้อมูลทางเคมีเกี่ยวกับสารเคมี อันตรายจากการได้รับสาร ระดับการได้รับสารเคมีที่ก่อให้เกิดพิษต่อร่างกาย ที่เป็นสาเหตุของปัญหาเหตุรำคาญ โดยสามารถสืบค้นจาก MSDS (Material Safety Data Sheet) หรือ U.S.EPA หรือ OSHA เป็นต้น

ตัวอย่างข้อมูลที่ต้องการ เช่น ค่า Odor Threshold Limit ค่า TWA ค่ามาตรฐานที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ เป็นต้น

- ข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล ได้แก่ การสำรวจข้อมูล โดย Walk through survey การติดตั้งเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องทุกเดือนหรือทุก 2 เดือน เป็นต้น เพื่อเก็บตัวอย่าง แนวโน้มการเกิดปัญหา ระดับความเป็นอันตรายในแต่ละช่วงวัน เดือน ปี หรือช่วงฤดูกาลใด

2.1.3 ข้อมูลด้านสุขภาพ

- ข้อมูลอัตราการเจ็บป่วย ตาย พิการของประชาชนในพื้นที่ย้อนหลัง 3 – 5 ปี และการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน ปี หรือช่วงฤดูกาลต่าง ๆ
- กำหนดรูปแบบการรายงานข้อมูลสุขภาพจากสถานพยาบาลภาครัฐในพื้นที่สู่ส่วนกลาง
- การลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสถานรักษาพยาบาลในพื้นที่ เพื่อร่วมกันรายงานข้อมูลด้านสุขภาพ

2.2 การวิเคราะห์ การแปรผลข้อมูล และการประเมินสถานการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก โดยใช้หลักระบาดวิทยา ได้แก่ การนำข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่เก็บอย่างต่อเนื่องในฐานข้อมูล และข้อมูลด้านสุขภาพจากสถานพยาบาลต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยพิจารณาประเด็นดังนี้

- ความสัมพันธ์เชื่อมโยงให้เห็นระดับอันตราย สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม กับปัญหาสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะทำให้เห็นแนวโน้มของสภาพปัญหาในแต่ละช่วงเดือน และปี
- ช่วงเวลาของสภาพปัญหาเหตุรำคาญที่ศึกษาแล้วพบว่ามักเกิดขึ้นบ่อยที่สุด
- ความถี่ของสภาพปัญหาเหตุรำคาญ
- ความรุนแรงของปัญหาในช่วงเวลาต่าง ๆ
- กลุ่มประชากรแยกตาม ช่วงอายุ เพศ กลุ่มประชาชนที่มีโรคประจำตัว และในพื้นที่ที่ได้รับปัญหาเหตุรำคาญ

2.3 การจัดทำรายงานข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

เมื่อได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ เจ้าหน้าที่ต้องทำรายงานสรุปข้อมูลการเฝ้าระวังเหตุรำคาญเสนอต่อผู้บังคับบัญชา และเข้าสู่ระบบการรายงานผล โดยจัดทำเป็นรูปแบบรายงาน พร้อมทำการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทราบ

2.4 การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งการแก้ไขปัญหาต้องดำเนินการในภาพรวมของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

2.4.1 การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ

- การจัดอบรมเผยแพร่ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานในพื้นที่
- การพัฒนาระบบการเตือนภัย หรือระบบการรับแจ้งข้อร้องเรียนในหลายรูปแบบให้เพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่
- การจัดเตรียมงบประมาณประจำปีให้เพียงพอ สำหรับการรักษาพยาบาล การส่งเสริม การป้องกันและการฟื้นฟูสภาพความเจ็บป่วยของประชาชน
- การผลิตสื่อข้อมูลทางวิชาการสำหรับเผยแพร่ให้ความรู้ในการป้องกันตัวเอง และการแก้ไขปัญหาแก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบกิจการ
- การบังคับใช้กฎหมาย การออกกฎหมาย หลักเกณฑ์ หรือมาตรการด้านต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อควบคุมผู้ประกอบกิจการ รวมทั้งผู้ที่กระทำการก่อเหตุรำคาญใด ๆ

2.4.2 การดำเนินการกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

- การอบรมให้ความรู้กับประชาชนในการ รู้สิทธิ ช่องทางร้องเรียน รวมทั้งการป้องกันตนเองเบื้องต้นจากปัญหาเหตุรำคาญ
- การเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่
- การจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา สำหรับแจกจ่ายกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และมีการแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 การควบคุมสิ่งคุกคาม หรือแหล่งกำเนิดเหตุรำคาญ

- การกำหนดแผนการตรวจตรา สถานประกอบกิจการในพื้นที่ทุกเดือน
- การปรับปรุงกระบวนการผลิตของสถานประกอบกิจการในพื้นที่ให้ได้มาตรฐาน

- การอบรมผู้ประกอบกิจการในพื้นที่ให้มีความรู้ ตระหนักถึงปัจจัยเสี่ยงหรือผลกระทบที่เกิดจากการประกอบกิจการ และต้องกำหนดนโยบายการซ่อมบำรุง ปรับปรุง ซ่อมแซมเครื่องจักร ระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ไม่ให้ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

2.4.4 การกำหนดมาตรการทางกฎหมาย

- การกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่น มาตรการการควบคุมแก้ไขปัญหา รวมทั้งการออกคำแนะนำต่าง ๆ

ระบบเฝ้าระวัง

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

2. ระบบเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

องค์ประกอบของระบบเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ :

1. โครงสร้างการปฏิบัติงาน มีการจัดทำโครงสร้างการปฏิบัติงานรองรับระบบเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยโครงสร้างที่รองรับการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) จัดทำแผนงาน/งบประมาณการดำเนินงาน

2) การดำเนินงานตามระบบเฝ้าระวัง

3) ติดตาม ประเมินผล

4) รายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน

1.2 หน่วยงานสนับสนุน

1.2.1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ให้คำปรึกษา แนะนำ การดำเนินงาน

2) ร่วมดำเนินงาน

3) ร่วมติดตาม ประเมินผล

1.2.2 ศูนย์อนามัยที่ 1-12 และหน่วยงานกรมอนามัย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ

2) ให้คำปรึกษา แนะนำ แนวทางการดำเนินงาน

3) ร่วมติดตาม ประเมินผล

1.2.3 หน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่

1.2.3.1 ส่วนกลาง เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม, กรมควบคุมมลพิษ, กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, กรมควบคุมโรค และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นต้น

1.2.3.2 ส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และสำนักงานป้องกันควบคุมโรค เป็นต้น

1.2.3.3 ระดับจังหวัด เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นต้น

1.2.3.4 ระดับอำเภอ เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เป็นต้น

มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูล

2) ให้คำปรึกษา แนะนำ แนวทางการดำเนินงาน

2. กระบวนการเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

2.1 การรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ข้อมูลสถานประกอบกิจการ

- จัดทำทะเบียนสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยทำการสำรวจทุกกิจการที่เป็นปัญหา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นประกอบการดำเนินงาน
- รวบรวมข้อมูลการร้องเรียน จากประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากสถานประกอบกิจการที่อยู่ใกล้เคียง

ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

- รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้านสิ่งแวดล้อม โดยการเก็บตัวอย่างด้านสิ่งแวดล้อม การสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม เป็นต้น
- รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิด้านสิ่งแวดล้อม จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลด้านสุขภาพ

- รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิด้านสุขภาพ เช่น ข้อมูลทางด้านการเก็บตัวอย่างทางชีวภาพ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น โดยสามารถสอบถามข้อมูลดังกล่าวจากสถานีอนามัย หรือโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ

2.2 การวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล และประเมินสถานการณ์ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจหรือรวบรวมมาทำการจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ ประมวลผล ประเมินความเสี่ยง และสรุปผล

2.3 การจัดทำรายงาน และเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และผู้ประกอบกิจการ

2.4 การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ไปประกอบการดำเนินงานป้องกันหรือแก้ไขปัญหา

3. ความถี่ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ขึ้นอยู่กับประเด็นและความพร้อมของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวัง

4.1 แบบสำรวจสถานประกอบการ “กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ” (แสดงในภาคผนวก)

4.2 แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงานในสถานประกอบการ (แสดงในภาคผนวก)

4.3 แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการ (แสดงในภาคผนวก)

5. ระบบการรายงานการเฝ้าระวัง

5.1 แบบรายงานการเฝ้าระวัง

5.2 รูปแบบ/วิธีการรายงานการเฝ้าระวัง

5.3 ระบุความถี่ของการรายงานข้อมูล

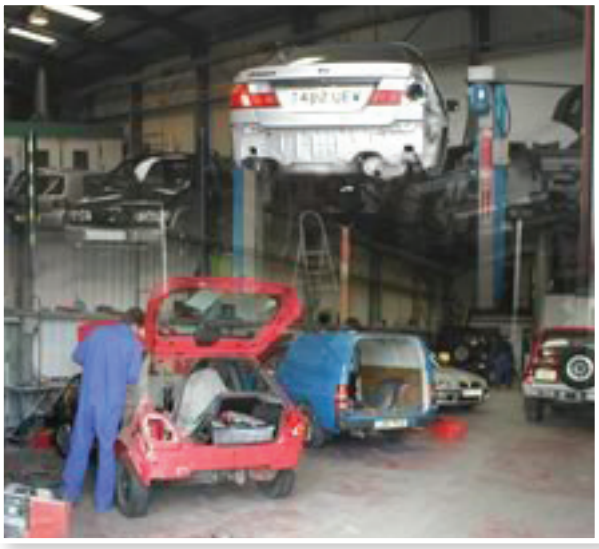

ระบบเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ
1. ขั้นตอนการพัฒนา		
1.1	กำหนดนโยบาย/พันธกิจ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบเฝ้าระวังกิจการฯ	ผู้บริหาร อปท.
1.2	กำหนดทีมงานหรือผู้รับผิดชอบภายในหน่วยงานและหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง	ผู้บริหาร อปท. หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
1.3	จัดทำฐานข้อมูลกิจการในพื้นที่รับผิดชอบ (สำรวจข้อมูล และจัดทำทะเบียนกิจการฯ)	หน่วยงานรับผิดชอบ : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานสนับสนุน : สสจ.
2. ขั้นตอนการเฝ้าระวัง		
2.1	กำหนดประเภทกิจการฯ ที่ต้องการเฝ้าระวังในพื้นที่	หน่วยงานรับผิดชอบ : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานสนับสนุน : สสจ.
2.2	รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเภทกิจการฯ ที่ต้องการเฝ้าระวังในพื้นที่	หน่วยงานรับผิดชอบ : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานสนับสนุน : สสจ.
2.3	ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ข้อมูลด้านสุขภาพ	

ลำดับ	กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ
	วิเคราะห์ แปลผลข้อมูล	หน่วยงานรับผิดชอบ : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานสนับสนุน : สสจ.
2.4	รายงานข้อมูล และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล	หน่วยงานรับผิดชอบ : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานสนับสนุน : สสจ.
2.5	กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ : อปท. (สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานสนับสนุน : สสจ.

รายละเอียดระบบเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ขั้นตอนการพัฒนา

1.1 กำหนดนโยบาย/พันธกิจ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นมาตรการสำคัญในการควบคุมปัญหามลพิษที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานต้องกำหนดนโยบายในการดำเนินการเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกันในภาพรวมขององค์กร

1.2 กำหนดทีมงานหรือผู้รับผิดชอบภายในหน่วยงาน และหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดทีมงาน หรือผู้รับผิดชอบโครงการเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถติดตามงาน กำหนดแผนงาน และพัฒนารูปแบบของการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 จัดทำฐานข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จำเป็นต้องทำการสำรวจข้อมูลทั่วไปและจำนวนกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่ โดยจัดทำเป็นทะเบียนให้เป็นระบบ โดยกำหนดรูปแบบการรายงานให้มีหัวข้อ ดังนี้

- ประเภทของสถานประกอบกิจการที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ
- ชื่อ ที่อยู่ ของสถานประกอบกิจการ
- จำนวนสถานประกอบกิจการแยกตามประเภท
- ปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากสถานประกอบกิจการ
- ข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับการได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากสถานประกอบกิจการ

2. ขั้นตอนการเฝ้าระวัง

2.1 กำหนดประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องการเฝ้าระวังในพื้นที่

เมื่อดำเนินการสำรวจข้อมูลสถานประกอบกิจการในพื้นที่แล้ว ทำการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงของแต่ละสถานประกอบกิจการ โดยพิจารณาจากความรุนแรง ความถี่ และระยะเวลา ของการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง และกิจการที่ก่อให้เกิดปัญหาเหตุรำคาญ

2.2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องการเฝ้าระวังในพื้นที่

เจ้าหน้าที่ทำการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเภทของสถานประกอบกิจการดังกล่าว จากข้อมูลที่มีอยู่เดิมหรือสำรวจใหม่ โดยแบ่งเป็นข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและข้อมูลด้านสุขภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

- ศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นต้น
- ข้อมูลทางเคมีเกี่ยวกับสารมลพิษ อันตรายจากการได้รับสาร ระดับการได้รับสารเคมีที่ก่อให้เกิดพิษต่อร่างกาย โดยสามารถสืบค้นจาก MSDS (Material Safety Data Sheet) หรือ U.S.EPA หรือ OSHA เป็นต้น

ตัวอย่างข้อมูลที่ต้องการ เช่น ค่า Odor Threshold Limit ค่า TWA ค่ามาตรฐานที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ เป็นต้น

- ข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล ได้แก่ การสำรวจข้อมูลโดย Walk through survey

การติดตั้งเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องทุกเดือนหรือทุก 2 เดือน เป็นต้น เพื่อเก็บตัวอย่าง แนวโน้มการเกิดปัญหา ระดับความเป็นอันตรายในแต่ละช่วงวัน เดือน ปี หรือช่วงฤดูกาลใด

2.2.2 ข้อมูลด้านสุขภาพ

- ข้อมูลอัตราการเจ็บป่วย ตาย พิการของประชาชนในพื้นที่ย้อนหลัง 3–5 ปี และการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน ปี หรือช่วงฤดูกาลต่าง ๆ
- กำหนดรูปแบบการรายงานข้อมูลสุขภาพจากสถานพยาบาลภาครัฐในพื้นที่สู่ส่วนกลาง
- การลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสถานรักษาพยาบาลในพื้นที่ เพื่อร่วมกันรายงานข้อมูลด้านสุขภาพ

2.3 วิเคราะห์ แปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ แปลผลข้อมูล โดยการใช้หลักระบาดวิทยา ได้แก่ การนำข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่เก็บอย่างต่อเนื่อง และข้อมูลด้านสุขภาพจากสถานพยาบาลต่าง ๆ ในพื้นที่ พิจารณาประเด็นดังนี้

- ความสัมพันธ์เชื่อมโยงให้เห็นระดับอันตราย สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม กับปัญหาสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะทำให้เห็นแนวโน้มของสภาพปัญหาในแต่ละช่วงเดือน และปี
- ช่วงเวลาของการเกิดมลพิษ แล้วพบว่ามักเกิดขึ้นบ่อยที่สุด
- ความถี่ของการเกิดมลพิษ
- ความรุนแรงของการเกิดมลพิษในช่วงเวลาต่าง ๆ
- กลุ่มประชากรแยกตาม ช่วงอายุ เพศ กลุ่มประชาชนที่มีโรคประจำตัว และในพื้นที่ที่เกิดปัญหามลพิษ

2.4 รายงานข้อมูล และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ เจ้าหน้าที่ต้องทำรายงานสรุปข้อมูลการเฝ้าระวังกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเสนอต่อผู้บังคับบัญชา และเข้าสู่ระบบการรายงานผล โดยจัดทำเป็นรูปแบบรายงาน พร้อมทำการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทราบ

2.5 กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาที่ทราบแล้วว่าน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด เช่น

2.5.1 ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

- การอบรมให้ความรู้กับประชาชนในการรู้สิทธิ ช่องทางร้องเรียน รวมทั้งการป้องกันตนเองเบื้องต้น จากมลพิษที่มาจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- การจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา สำหรับแจกจ่ายกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และมีการแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 การควบคุมแหล่ง/สถานประกอบการที่ก่อให้เกิดมลพิษ

- การกำหนดแผนการตรวจตรา สถานประกอบกิจการในพื้นที่ทุกเดือน
- การปรับปรุงกระบวนการผลิตของสถานประกอบกิจการในพื้นที่ให้ได้มาตรฐาน
- การอบรมผู้ประกอบกิจการในพื้นที่ให้มีความรู้ ตระหนักถึงปัจจัยเสี่ยงหรือผลกระทบที่เกิดจากการประกอบกิจการ และต้องกำหนดนโยบายการซ่อมบำรุง ปรับปรุง ซ่อมแซมเครื่องจักร ระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ไม่ให้ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

2.5.3 การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ

- การจัดอบรมเผยแพร่ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานในพื้นที่
- การพัฒนาระบบการเตือนภัย หรือระบบการรับแจ้งข้อร้องเรียนในหลายรูปแบบให้เพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่
- การจัดเตรียมงบประมาณประจำปีให้เพียงพอสำหรับการรักษาพยาบาล การส่งเสริม การป้องกันและการฟื้นฟูสภาพความเจ็บป่วยของประชาชน
- การผลิตสื่อข้อมูลทางวิชาการสำหรับเผยแพร่ให้ความรู้ในการป้องกันตัวเอง และการแก้ไขปัญหาแก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบกิจการ
- การบังคับใช้กฎหมาย การออกกฎหมาย หลักเกณฑ์ หรือมาตรการด้านต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อควบคุมผู้ประกอบกิจการ

ระบบการทำงาน

3 ระบบฐานข้อมูล (Data Base)

3. ระบบฐานข้อมูล (Data Base)

การจัดทำฐานข้อมูลในพื้นที่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากจะทำให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบได้ทราบถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง แต่จากการสำรวจข้อมูลของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 60 ยังไม่มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แสดงให้เห็นว่าในหลายพื้นที่ ยังต้องมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยทั่วไปการจัดทำฐานข้อมูลเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ควรกระทำเป็นประจำทุกเดือน จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียด สามารถพิจารณาแนวโน้มหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนได้ชัดเจน ซึ่งข้อมูลสถิติประจำเดือนจะถูกรวบรวมนำมาจัดทำเป็นรายงานสรุปสถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมประจำปีในแต่ละพื้นที่ รายงานสรุปดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อหน่วยงานต่าง ๆ ในการนำข้อมูลของแต่ละพื้นที่ มาพัฒนางานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ตัวอย่างแสดงข้อมูลสรุปสถานการณ์ปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมประจำปี

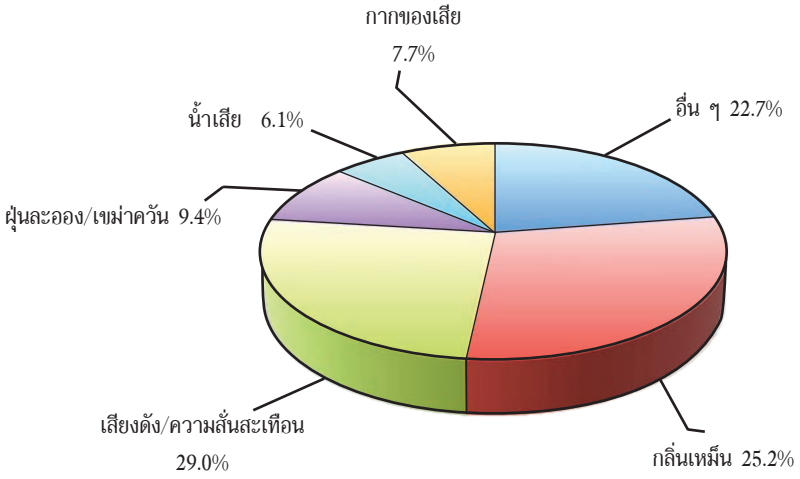

ตัวอย่างแสดงข้อมูลสรุปสถานการณ์ปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมประจำปี แบ่งตามประเภทกิจการ

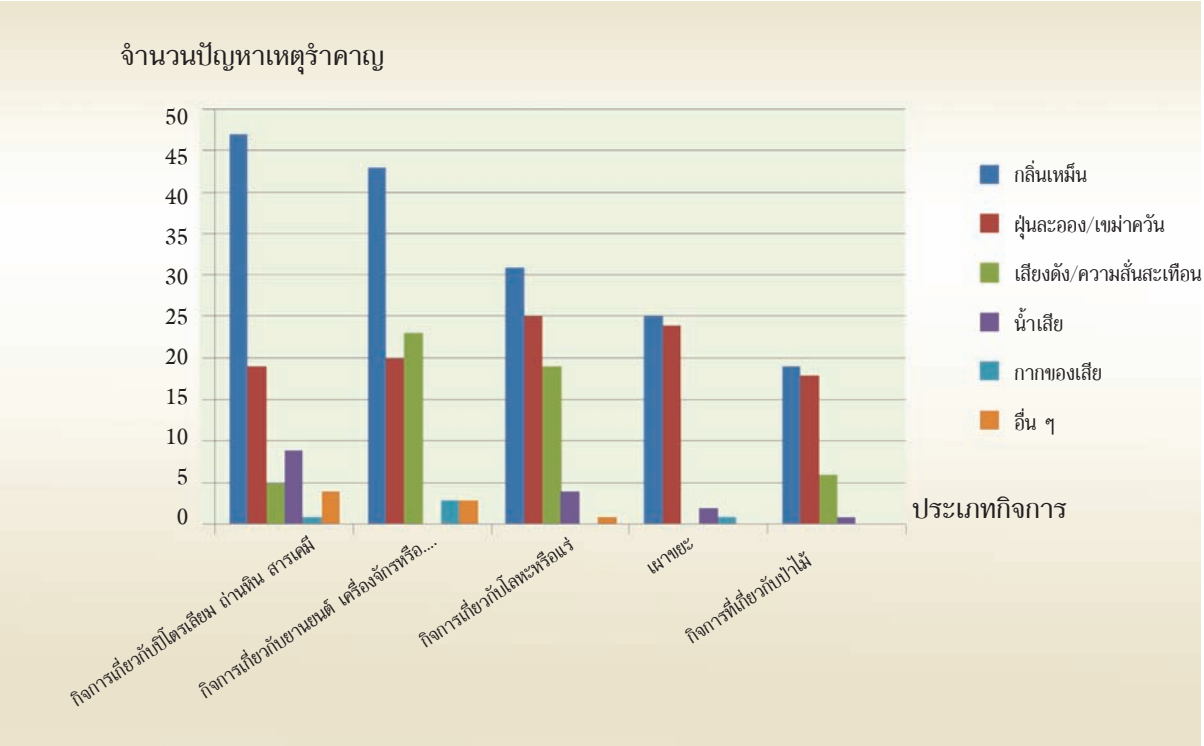

สำหรับ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้ออกแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลสถิติเหตุรำคาญ และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้ ตามแบบ หก. 02 และ แบบ หก. 03 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบรายงานข้อมูลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่ **แบบ หก.02**

รวบรวมข้อมูลโดยหน่วยงาน..... ประจำเดือน .....

ลำดับ	ประเภทของเหตุร้องเรียน	จำนวนเหตุร้องเรียน (เรื่อง)	สาเหตุการร้องเรียนมาจาก			จัดเป็นเหตุรำคาญจริงตามกฎหมาย (ราย)	การระงับเหตุรำคาญ		หมายเหตุ
			กิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข		ไม่ใช่กิจการ (ราย)		ยุติ (ราย)	ไม่ยุติ (ราย)	
			กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(ราย)	กิจการอื่น (ราย)					
1	เสียงดัง								
2	กลิ่นเหม็น/สารระเหย								
3	ฝุ่นละออง								
4	เสียงดังและกลิ่นเหม็น								
5	เสียงดังและฝุ่น								
6	เสียงดัง กลิ่นเหม็น และฝุ่น								
7	น้ำเสีย								
8	ขยะ/ขยะอันตราย								
9	อื่นๆ (ระบุ)								
	....								

ผู้รวบรวมข้อมูล.....ตำแหน่ง.....โทรศัพท์.....

วันที่.....

แบบรายงานข้อมูลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่ แบบ หก.03

รวบรวมข้อมูลโดยหน่วยงาน..... ประจำเดือน .....

ลำดับ	ประเภทกิจการ	จำนวนรวม (ราย)	ใบอนุญาตประกอบกิจการ		ประวัติการถูกร้องเรียนแยกตามประเภทกิจการ		จำนวนกิจการที่ถูกร้องเรียน (ราย)	ระงับเหตุรำคาญได้ (ราย)	หมายเหตุ
			มี (ราย)	ไม่มี (ราย)	มี	ไม่มี			

ผู้รวบรวมข้อมูล.....ตำแหน่ง.....โทรศัพท์.....

วันที่.....

4. เครื่องมือการทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1 เครื่องมือวิทยาศาสตร์

เครื่องมือวิทยาศาสตร์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญสำหรับตรวจวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถวิเคราะห์ผล แปรผล และสรุปผลปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนได้รับได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรได้มีการศึกษาสภาพปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมกับการทำงานและควรได้มีการกำหนดแผนการจัดซื้อเครื่องมือวิทยาศาสตร์ดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ตาม กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีนโยบายในการจัดซื้อเครื่องมือวิทยาศาสตร์ ก็อาจพิจารณาประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการส่วนกลางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีเครื่องมือวิทยาศาสตร์เหล่านี้ เพื่อร่วมตรวจวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญต่อไป

ภาพตัวอย่างเครื่องตรวจวัดเสียง

ภาพตัวอย่างเครื่องตรวจวัดกลิ่น

ภาพตัวอย่าง High Volume Air Sampler

4.2 แบบฟอร์ม

1) แบบสำรวจข้อมูล ใช้สำหรับสำรวจข้อมูลปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพภายในพื้นที่ โดยแบบสำรวจที่นำมาใช้ มีดังนี้

- แบบสำรวจสถานประกอบการ “กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ” (แสดงในภาคผนวก)
- แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงานในสถานประกอบการ (แสดงในภาคผนวก)
- แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงสถานประกอบการ (แสดงในภาคผนวก)

2) แบบการตรวจวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (แบบ หก.01) เป็นแบบฟอร์มที่ช่วยให้การตรวจสอบข้อเท็จจริงมีประสิทธิภาพและได้ข้อมูลครบถ้วน (แสดงในภาคผนวก)

3) แบบรายงานข้อมูลเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประจำเดือน เป็นเครื่องมือในการทำงานที่ช่วยรวบรวมสถิติการร้องเรียนปัญหาเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมองเห็นภาพรวมของพื้นที่รับผิดชอบของตนว่ามีกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทใดบ้าง มีปัญหาเหตุรำคาญใดเกิดขึ้นมากที่สุด และส่วนใหญ่เกิดจากกิจการประเภทใด โดยตัวอย่างแบบรายงานข้อมูลเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประจำเดือน ได้แสดงในแบบ หก.02 (หน้า 52) และแบบ หก.03 (หน้า 53)

บทที่ 2

แนวทางการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาเหตุรำคาญและควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการบริการสาธารณะตามกฎหมายเพื่อประโยชน์สุขของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ปัจจุบัน ราชการส่วนท้องถิ่น มีอยู่ 5 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานคร (กทม.) เมืองพัทยา เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

บทบาทอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น โดยหลักจะถูกกำหนดโดยกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เช่น พรบ.เทศบาล (2496) พรบ.อบจ. (2498 ปรับแก้ 2540) พรบ.ระเบียบบริการราชการกรุงเทพมหานคร (2528) พรบ.อบต. (2537) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่น เช่น พรบ.การสาธารณสุข (2484 ปรับแก้ 2535) พรบ.รักษาความสะอาดฯ (2503 ปรับแก้ 2535) พรบ.สุสานปนสถาน (2528) พรบ.ควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ (2535) พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ (2535) เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ปัจจุบันมีจำนวนทั้งหมด 7,853 แห่ง ดังตารางแสดงจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย

ตาราง แสดงจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย

ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน (แห่ง)
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	75
เทศบาล	2,006
แบ่งออกเป็น - เทศบาลนคร	23
- เทศบาลเมือง	142
- เทศบาลตำบล	1,841
องค์การบริหารส่วนตำบล	5,770
องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา)	2
รวม	**7,853**

ที่มา : ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2552 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

แผนภูมิแสดงจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย

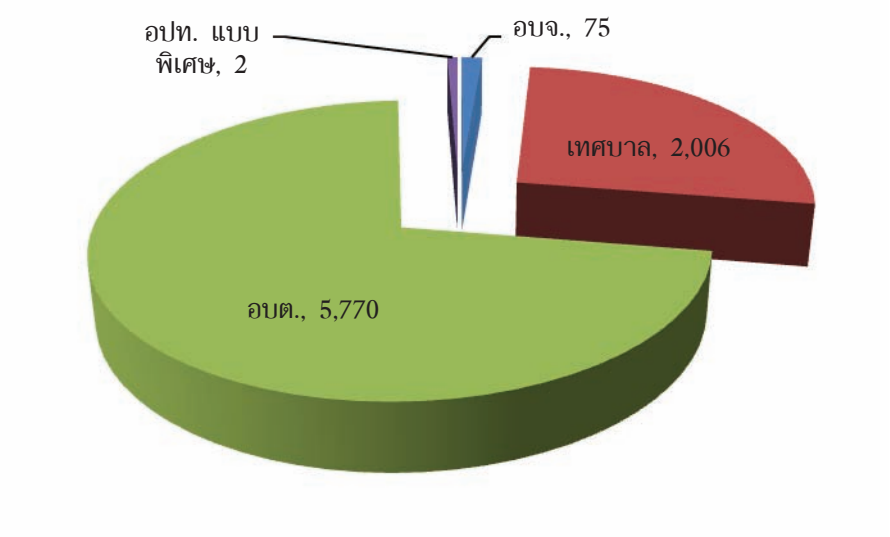

แผนภูมิแสดงจำนวนเทศบาลแยกตามประเภท

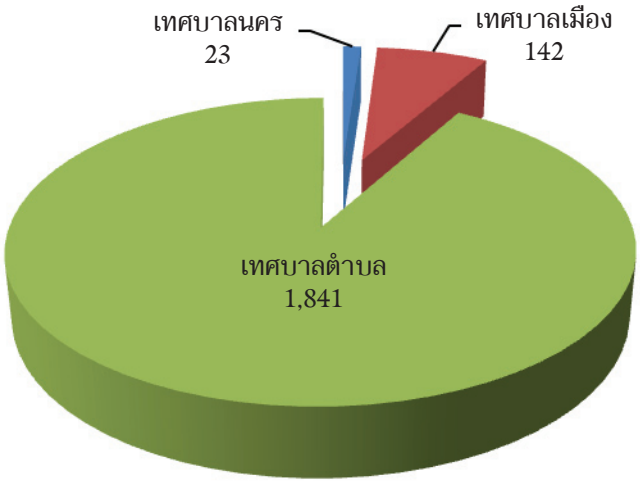

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจในการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพผ่านเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 10 มาตรา 44 ถึงมาตรา 47 ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขไว้ดังนี้

มาตรา 44 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบ หรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(2) เข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบ หรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง หรือเรียกหนังสือรับรองการแจ้ง หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคาร หรือสถานที่นั้น

(3) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาต หรือหนังสือรับรองการแจ้ง หรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ยึดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี หรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีที่จำเป็น

(5) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยว่าจะไม่ถูกสุขลักษณะหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวจะต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วยและให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 45 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไขหรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดดำเนินกิจการทันที และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้ดำเนินกิจการหรือผู้ดำเนินกิจการไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าวให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้ดำเนินกิจการ และให้ถือว่า ผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่เวลาที่คำสั่งไปถึงหรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา 46 ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุตามวรรคหนึ่งจะมีผลต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวม ซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุนั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา 47 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุขและผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 44 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการจับกุม หรือปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น และผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการดำเนินการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

กฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีดังนี้

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ได้กำหนดประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับเหตุรำคาญตามมาตรา 26, มาตรา 27 และมาตรา 28 ไว้ดังนี้

มาตรา 25 ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

1. แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสม หรือหมักหมมสิ่งของ มีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็น หรือละอองเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
2. การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
3. อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใด ไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็น หรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
4. การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
5. เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 26 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะ หรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษาบรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบาย คูคลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตน

ให้ปราจากเหตุรำคาญ ในการนี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัด และควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

มาตรา 27 ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคล ซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้นระงับ หรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งและเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีกโดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

มาตรา 28 ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้นหรือสมควรกำหนดวิธีการ เพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้าม หรือมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ได้กำหนดกฎหมายเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามมาตรา 31 มาตรา 32 และมาตรา 33 ดังนี้

มาตรา 31 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตาม มาตรา 31 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(1) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับให้ผู้ดำเนินกิจการตาม (1) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา 33 เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่น ตามมาตรา 32 (1) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา 32 (1) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม มาตรา 56

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 32 (2) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

ในการจะประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพนั้น ผู้ประกอบกิจการต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 หมวด 12 ว่าด้วยเรื่องใบอนุญาต ประกอบกับมาตราอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย โดยรายละเอียดในหมวด 12 ว่าด้วยเรื่องใบอนุญาต มีดังนี้

มาตรา 54 ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

มาตรา 55 บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุ 1 ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตและให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุเมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา 56 เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่า คำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมดและแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้อง

และสมบูรณ์ในคราวเดียวกันและในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาตก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวันแต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา 57 ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

มาตรา 58 ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา 59 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตสำหรับกิจการใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราช-บัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

มาตรา 60 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(1) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(2) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(3) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตและการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

มาตรา 61 คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบในกรณีที่ไม่พบผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าวให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือ

สำนักทำการงานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่เวลาที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา 62 ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

3. กฎหมายเกี่ยวกับโทษความผิด

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดโทษของผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นและไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดท้องถิ่นไว้ตามมาตราดังต่อไปนี้

มาตรา 71 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 19 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 73 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20 (5) มาตรา 32 (2) มาตรา 35 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 40 (2) หรือ (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือในมาตรา 37 หรือมาตรา 43 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 74 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 27 วรรค 1 หรือมาตรา 28 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 23 มาตรา 27 วรรคสอง หรือมาตรา 28 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 76 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา 33 วรรคสอง หรือมาตรา 41 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 79 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมแจ้งข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานหรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 80 ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างที่มีคำสั่งของพนักงานท้องถิ่นให้หยุดดำเนินกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 มาตรา 52 หรือมาตรา 65 วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

มาตรา 81 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา 46 วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 83 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 57 หรือมาตรา 58 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา 84 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา 85 ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(1) ในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนกรมตำรวจ

(2) ในเขตจังหวัดอื่นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบ

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

เมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

ภาคผนวก

แบบฟอร์มที่ใช้ในระบบการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

1. ตัวอย่างแบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงาน ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

แบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงาน

ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

หน่วยงาน.....โทรศัพท์.....

1. วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....
2. ชื่อเจ้าของ/ผู้ครอบครอง.....
3. ชื่อสถานประกอบการ.....

   ประเภทกิจการ.....ตั้งอยู่บ้านเลขที่.....

   ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

   จังหวัด.....โทรศัพท์.....
4. ประเด็นปัญหา หรือข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ

   .....

   .....

   .....

   .....
5. ข้อแนะนำ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด)

   .....

   .....

   .....

   .....

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

(.....) (.....)

เจ้าของ/ผู้ครอบครอง ผู้รับคำแนะนำ เจ้าพนักงาน.....

2. ตัวอย่างใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ใบอนุญาต

ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เล่มที่.....เลขที่..... /.....

อนุญาตให้.....สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ข้อ 1) ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภท.....
โดยใช้ชื่อสถานประกอบการว่า.....ตั้งอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
โทรสาร.....มีพื้นที่ประกอบการ.....ตารางเมตรใช้เครื่องจักรที่มีกำลังขนาด.....แรงม้า จำนวนคนงาน.....คน ทั้งนี้ ได้เสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต.....บาท (.....)
ใบเสร็จรับเงิน เล่มที่.....เลขที่.....
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้อ 2) ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามสุขลักษณะทั่วไปที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น (เทศบัญญัติ/ข้อบังคับสุขาภิบาล/ข้อบังคับตำบล/ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี)

ข้อ 3) ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเฉพาะ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง 3.1) ผู้ประกอบกิจการต้องจัดให้มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศที่มีประสิทธิภาพ

ตัวอย่าง 3.2) ผู้ประกอบกิจการต้องตรวจวัดระดับมลพิษอากาศที่ปลดปล่อยออกสู่บรรยากาศแล้วรายงานผลต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุก 6 เดือน

ใบอนุญาตฉบับนี้ให้ใช้ได้ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....
(.....)
ตำแหน่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น

รายการการต่อใบอนุญาตและการเสียค่าธรรมเนียม

วัน/เดือน/ปี ที่ออกใบอนุญาต	วัน/เดือน/ปี ที่หมดอายุ	ใบเสร็จรับเงิน			ลงลายมือชื่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่น
		เล่มที่	เลขที่	วัน/เดือน/ปี	

<u>คำเตือน</u> ต้องแสดงใบอนุญาตนี้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

3. แบบสำรวจสถานประกอบการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อสถานประกอบการ.....

1.2 ชื่อเจ้าของ.....

(ระบุชื่อผู้เป็นเจ้าของดำเนินการจริง)

1.3 ชื่อผู้ขอใบอนุญาต.....

(ระบุตามปรากฏในใบอนุญาต)

ที่ตั้งสถานประกอบการ.....

เลขที่.....หมู่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

ปีที่เริ่มดำเนินการ พ.ศ. .....

ขนาดพื้นที่สถานประกอบการ

1. พื้นที่ทั้งหมด.....ไร่
2. พื้นที่อาคารประกอบการ.....ตารางเมตร

<u>ส่วนที่ 2</u> ข้อมูลการประกอบกิจการ

2.1 ใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

☐ มี ซึ่งอยู่ในประเภท

- ○ 1. กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์
- ○ 2. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์
- ○ 3. กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม
- ○ 4. กิจการที่เกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง
- ○ 5. กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร
- ○ 6. กิจการที่เกี่ยวกับกับโลหะหรือแร่
- ○ 7. กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล
- ○ 8. กิจการที่เกี่ยวกับไม้
- ○ 9. กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ
- ○ 10. กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ
- ○ 11. กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดิน ทราย ซีเมนต์ หรือวัสดุที่คล้ายคลึง
- ○ 12. กิจการที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ถ่านหิน สารเคมี
- ○ 13. กิจการอื่นๆ

☐ ไม่มี (กรณีอยู่ระหว่างดำเนินการขออนุญาตให้หมายความว่า ไม่มี)

2.2 ประเภทกิจการที่ประกอบ (กรณีไม่มีใบอนุญาต)

.....

.....

.....

.....

2.3 ช่วงเวลาประกอบการ

1. (วัน/เวลาทำการปกติ) วันเริ่ม.....สิ้นสุด.....
   เวลาเริ่ม.....น. สิ้นสุด.....น.
2. (วัน/เวลาพิเศษ) เฉลี่ย.....วันต่อเดือน
   เวลาเริ่ม.....น. สิ้นสุด.....น.

2.4 วัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิต (รวมทั้งเชื้อเพลิง น้ำ และอื่น ๆ ทั้งหมดที่ใช้ในกระบวนการผลิต

1. ชนิด.....ปริมาณการใช้.....ต่อวัน
2. ชนิด.....ปริมาณการใช้.....ต่อวัน
3. ชนิด.....ปริมาณการใช้.....ต่อวัน
4. ชนิด.....ปริมาณการใช้.....ต่อวัน
5. ชนิด.....ปริมาณการใช้.....ต่อวัน

2.5 จำนวนคนงานทั้งหมด.....คน

ชาย.....คน หญิง.....คน

การทำงาน (ใน 1 วัน).....กะ กะละ.....ชั่วโมง

<u>ส่วนที่ 3</u> อนามัยสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ

3.1 สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ

1. ห่างจากชุมชน หรือที่พักอาศัย(ที่ใกล้ที่สุด).....เมตร
2. ห่างจากสถานที่สำคัญ ได้แก่
   - สถานที่ราชการ.....เมตร
   - สถานศึกษา.....เมตร
   - สถานพยาบาล.....เมตร
   - ศาสนสถาน.....เมตร
   - อื่น ๆ ระบุ.....

3.2 โครงสร้างอาคารของสถานประกอบการ (บรรยายลักษณะ โดยพิจารณาความเหมาะสมที่จะประกอบการอย่างปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ) ความมั่นคง แข็งแรงของอาคารประกอบการ

.....

.....

.....

สภาพพื้น.....

.....

.....

.....

ฝาผนัง.....

.....

.....

.....

เพดาน.....

.....

.....

.....

มีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน (ดูความปลอดภัย และความเหมาะสม)

.....

.....

.....

มีประตูหรือทางออกที่สะดวกและเพียงพอ (ตาม พ.ร.บ.อาคาร หรือ พ.ร.บ.โรงงาน)

.....

.....

.....

การระบายอากาศ.....

.....

.....

.....

แสงสว่าง.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ 1. โอกาสที่สิ่งคุกคามจะเกิดอันตราย พิจารณาตามตารางดังต่อไปนี้

โอกาส	รายละเอียด
เกิดได้น้อยมาก (1)	แทบจะไม่มีโอกาสเกิด หรือคาดว่าเกิดขึ้นน้อยมาก เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานที่ปลอดภัยอย่างเคร่งครัด หรือมีมาตรการป้องกันควบคุมที่เหมาะสม
เกิดได้บางครั้ง/ปานกลาง (2)	เป็นไปได้ที่จะเกิด เนื่องจากมีผู้ปฏิบัติงานบางคนไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานที่ปลอดภัยหรือมาตรการในการป้องกันควบคุมที่ใช้อยู่ยังมีข้อบกพร่อง หรือยังไม่มั่นใจถึงประสิทธิภาพในการป้องกันควบคุม
เกิดขึ้นบ่อยครั้ง/มาก (3)	เป็นที่ทราบว่าอันตรายเกิดขึ้นได้บ่อย หรือมีสถิติการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้นหรือเกิดกับคนจำนวนมาก หรือเกือบจะเกิดอุบัติเหตุ (Near miss) บ่อยมาก แม้จะยังไม่เห็นความสูญเสียที่แท้จริง แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดทำให้เสียขวัญกำลังใจในการทำงาน

2. ระดับความรุนแรงของอันตราย พิจารณาตามตารางดังต่อไปนี้

ความรุนแรง	รายละเอียด
เล็กน้อย (1)	ไม่มีการบาดเจ็บ มีการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่ต้องการเพียงการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (รวมถึง แผลที่ถูกของมีคมบาดเล็กน้อย แผลถลอกเล็กน้อย ระคายเคืองการเจ็บป่วยแบบเกิดอาการไม่สบายกายเพียงชั่วคราว)
ปานกลาง (2)	การบาดเจ็บที่ต้องรักษา หรือการเจ็บป่วยที่มีผลทำให้เกิดความผิดปกติ ที่มีผลให้อวัยวะบางส่วนไม่สามารถทำหน้าที่ได้เหมือนเดิม หรือสูญเสียประสิทธิภาพการทำงาน (รวมถึง บาดแผลฉีกขาด แผลไฟไหม้ เคล็ดขัดยอก กระดูกหักเล็กน้อย แขนส่วนบนผิดปกติ ผิวหนังอักเสบ หูหนวก)
มาก (3)	เสียชีวิต บาดเจ็บรุนแรง หรือเกิดโรคที่เป็นแล้วมีโอกาสเสียชีวิต (รวมถึง พิการ กระดูกหักมาก มะเร็งที่เกิดจากการทำงาน โรคที่เกิดแบบเฉียบพลันและถึงแก่ชีวิต)

3. ระดับความเสี่ยง พิจารณาตามตารางดังต่อไปนี้

ความเสี่ยง = คะแนนความเป็นอันตราย x คะแนนของโอกาสเกิดอันตราย		ค่าระดับความเสี่ยง		
		ลำดับของความเป็นอันตราย		
		อันตรายเล็กน้อย (1)	อันตรายปานกลาง (2)	อันตรายมาก (3)
โอกาสของการเกิดอันตราย	โอกาสเกิดได้น้อยมากหรือไม่น่าจะเกิด (1)	1 ความเสี่ยงเล็กน้อย	2 ความเสี่ยงที่ยอมรับได้	3 ความเสี่ยงปานกลาง
	โอกาสเกิดขึ้นได้ปานกลาง/บางครั้ง (2)	2 ความเสี่ยงที่ยอมรับได้	4 ความเสี่ยงปานกลาง	6 ความเสี่ยงสูง
	โอกาสเกิดขึ้นได้มาก/บ่อยครั้ง (3)	3 ความเสี่ยงปานกลาง	6 ความเสี่ยงสูง	9 ความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้

ส่วนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์สิ่งคุกคาม

กระบวนการผลิต กรรมวิธีการผลิต	สิ่งคุกคามสุขภาพ	มี	ไม่มี	จำนวนผู้ปฏิบัติงาน
ขั้นตอนที่ 1	• อากาศ	☐	☐	
	• น้ำ	☐	☐	
	• เสียง	☐	☐	
	• แสง	☐	☐	
	• ความร้อน	☐	☐	
ขั้นตอนที่ 2	• ความสั่นสะเทือน	☐	☐	
	• สารเคมีโลหะหนัก	☐	☐	
	• รังสี	☐	☐	
	• ฝุ่นละออง	☐	☐	
	• สัตว์นำโรคหรือการแพร่เชื้อโรค	☐	☐	
	• อุบัติเหตุ	☐	☐	

ตารางที่ 4.2 การประเมินความเสี่ยง

กระบวนการผลิต กรรมวิธีการผลิต	สิ่งคุกคามสุขภาพ	โอกาสที่สิ่งคุกคามจะเกิดอันตราย 1 = ไม่น่าเกิด 2 = เกิดขึ้นได้น้อย 3 = เกิดขึ้นได้มาก	ระดับความรุนแรงของอันตราย 1 = อันตรายเล็กน้อย 2 = อันตรายปานกลาง 3 = อันตรายร้ายแรง	ระดับความเสี่ยง
ขั้นตอนที่ 1				
ขั้นตอนที่ 2				

<u>ส่วนที่ 5</u> การจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพ (ป้องกันสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ)

5.1 ระบบการจัดการป้องกันมลพิษหรือปัจจัยเสี่ยงจากการประกอบกิจการ (พิจารณาตามลักษณะการประกอบกิจการ และมลพิษที่เกิดขึ้น) อธิบาย ระบุระบบป้องกัน

ฝุ่นละออง.....

.....

น้ำเสีย.....

.....

ก๊าซ ไอระเหย.....

.....

อื่น ๆ ระบุ.....

.....

5.2 อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (พิจารณาความเหมาะสม/ใช่หรือไม่)

เสียง.....

.....

ความร้อน.....

.....

รังสี.....

.....

ความสั่นสะเทือน.....

.....

ก๊าซ ไอระเหย.....

.....

อื่น ๆ ระบุ.....

.....

5.3 สภาพการสุขาภิบาลในสถานประกอบการที่ควรปรับปรุง

1. .....
2. .....
3. .....

ส่วนที่ 6

สรุปภาพรวมของสถานประกอบการ.....

.....

.....

สิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุง เร่งด่วน.....

.....

.....

สิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุง.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง.....

.....

.....

.....

ชื่อผู้สำรวจ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่...../...../.....

4. แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงานในสถานประกอบการ

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อ – นามสกุล ผู้ให้ข้อมูล.....หน้าที่ปฏิบัติงาน.....

1.2 เพศ ..... อายุ .....ปี

1.3 ประเภทของสถานประกอบกิจการ.....

1.4 ที่อยู่ของสถานประกอบกิจการ.....

1.5 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ.....ปี

1.6 เริ่มปฏิบัติงาน ตั้งแต่.....น. สิ้นสุด.....น. รวมเวลาปฏิบัติงาน.....ชั่วโมง/วัน
จำนวนวันทำงาน.....วันต่อสัปดาห์

1.7 ประวัติการทำงานที่ผ่านมา

- บริษัท.....ปี พ.ศ. .....
- บริษัท.....ปี พ.ศ. .....
- บริษัท.....ปี พ.ศ. .....

1.8 ประวัติการศึกษา

( ) 1. ประถมศึกษา ( ) 2. มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
( ) 4. อนุปริญญา/ปวส. ( ) 5. ปริญญาตรี ( ) 6. สูงกว่าปริญญาตรี

2. ข้อมูลด้านสุขภาพและความปลอดภัย

2.1 การตรวจสุขภาพ

( ) 1. มีการตรวจสุขภาพก่อนเข้าทำงาน
( ) 2. มีการตรวจสุขภาพประจำปี
( ) 3. มีการตรวจสุขภาพก่อนเข้าทำงาน และตรวจสุขภาพประจำปี
( ) 4. มีการตรวจสุขภาพประจำปี แต่ไม่ได้ทำทุกปี
( ) 5. ไม่มีการตรวจสุขภาพ

2.2 ความถี่ในการตรวจสุขภาพพนักงาน

( ) 1. 1 เดือนต่อครั้ง ( ) 2. 3 เดือนต่อครั้ง
( ) 3. 6 เดือนต่อครั้ง ( ) 4. 1 ปีต่อครั้ง

2.3 มีสมุดบันทึกสุขภาพประจำตัวพนักงานหรือไม่

( ) 1. มีสมุดบันทึกสุขภาพ เก็บไว้กับตัวพนักงาน
( ) 2. มีสมุดบันทึกสุขภาพ เก็บไว้กับสถานประกอบกิจการ
( ) 3. มีสมุดบันทึกสุขภาพ แต่ปัจจุบันสูญหาย
( ) 4. ไม่มีสมุดบันทึกสุขภาพ

2.4 สถานประกอบกิจการมีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้ท่านใช้หรือไม่

( ) 1. มี โปรดระบุชนิด และจำนวน

1.1.....จำนวน.....

1.2.....จำนวน.....

1.3.....จำนวน.....

( ) 2. ไม่มี

2.5 พนักงานใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงานอยู่หรือไม่

( ) 1. ใช้ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน

( ) 2. ใช้บ้างในบางครั้ง เพราะ.....

( ) 3. มีแต่ไม่ได้ใช้ เพราะ.....

2.6 การฝึกอบรมด้านความปลอดภัย

2.6.1 การอบรมในเรื่องสุขวิทยาส่วนบุคคล

( ) 1. เคย ( ) 2. ไม่เคย

2.6.2 การอบรมในเรื่องความปลอดภัยและอาชีวอนามัยสำหรับพนักงาน

( ) 1. เคย ( ) 2. ไม่เคย

2.6.3 การอบรมการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย

( ) 1. หัวหน้างานหรือผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เป็นผู้อบรมให้กับพนักงาน

( ) 2. หัวหน้างานหรือผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เป็นผู้อบรม และควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน

( ) 3. ไม่มีการอบรม

2.6.4 การอบรมสอนท่าทางการทำงานที่ถูกต้องให้กับคนงาน

( ) 1. เคย ( ) 2. ไม่เคย

2.7 ท่านใช้อุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยเป็นหรือไม่

( ) 1. ใช้เป็น

( ) 2. ใช้ไม่เป็น เนื่องจาก.....

2.8 ท่านรู้สึกเสี่ยงต่อการทำงานหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

2.9 ท่านอยากให้ภาครัฐมีการดำเนินการป้องกันสุขอนามัยและความปลอดภัยของพนักงานอย่างไร

.....

.....

.....

3. ข้อมูลผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

3.1 ท่านได้รับผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการหรือไม่

○ ได้รับ ○ ไม่ได้รับ

3.2 ผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการ ได้แก่

○ ฝุ่นละออง ○ เสียง
○ กลิ่น ○ อากาศ
○ สารเคมี ○ ความสั่นสะเทือน
○ น้ำเสีย ○ อื่น ๆ ระบุ.....
○ ขยะ

3.4 สถานประกอบการได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการ หรือไม่ อย่างไร

○ ดำเนินการโดย..... ○ ไม่ดำเนินการ

ผู้สำรวจ.....

ตำแหน่ง.....

วัน เดือน ปี.....

5. แบบสอบถามสิ่งคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงสถานประกอบการ

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อ - นามสกุลผู้ให้ข้อมูล.....

1.2 ที่อยู่.....

1.3 เพศ..... อายุ.....ปี อาชีพ.....

1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

อายุ 0 - 20 ปี .....คน

อายุ 21-30 ปี .....คน

อายุ 31-60 ปี .....คน

อายุ > 60 ปี .....คน

1.5 จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้.....คน

1.6 ระยะทางระหว่างบ้านกับสถานประกอบการ.....กิโลเมตร

1.7 ประวัติการทำงานในอดีต.....

1.8 แหล่งน้ำใช้ ◯ น้ำประปา
◯ บ่อน้ำบาดาล
◯ บ่อน้ำตื้น

1.9 แหล่งน้ำดื่ม ◯ น้ำประปา ◯ น้ำดื่มบรรจุขวด
◯ บ่อน้ำบาดาล ◯ น้ำฝน

2. ข้อมูลด้านสุขภาพ

2.1 ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่

◯ มี ได้แก่..... ◯ ไม่มี

2.2 ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหรือไม่

◯ มี ป่วยเป็นโรค..... ◯ ไม่มี

2.3 ในรอบปีที่ผ่านมา มีสมาชิกในครอบครัวป่วยและต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหรือไม่

◯ มี ป่วยเป็นโรค..... ◯ ไม่มี

2.4 ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านเคยมีอาการผิดปกติทางร่างกายดังต่อไปนี้ หรือไม่

☐ มี โปรดระบุ ◯ ระคายคอ ไอ เจ็บหน้าอก (ระบบทางเดินหายใจ) ☐ ไม่มี
◯ อาการทางผิวหนัง
◯ ภาวะเครียด นอนไม่หลับ
◯ ภาวการณ์ได้ยินบกพร่อง

3. ข้อมูลผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

3.1 ท่านได้รับผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการหรือไม่

○ ได้รับ ○ ไม่ได้รับ

3.2 ผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการ ได้แก่

○ ฝุ่นละออง ○ เสียง
○ กลิ่น ○ อากาศ
○ สารเคมี ○ ความสั่นสะเทือน
○ น้ำเสีย ○ อื่น ๆ ระบุ.....
○ ขยะ

3.3 ท่านดำเนินการอย่างไร เพื่อจัดการผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการ

○ แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่น, เจ้าพนักงานสาธารณสุข
○ แจ้งสถานประกอบการเพื่อปรับปรุงแก้ไข
○ อื่น ๆ ระบุ.....

3.4 สถานประกอบการได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการ หรือไม่ อย่างไร

○ ดำเนินการโดย..... ○ ไม่ดำเนินการ

3.5 ท่านต้องการให้ภาครัฐมีการดำเนินการป้องกันผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างไร

.....

.....

ผู้สำรวจ.....

ตำแหน่ง.....

วัน เดือน ปี.....

6. แบบการตรวจวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

แบบการตรวจวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (แบบ หก.01)

หน่วยงาน.....

ข้อมูลของผู้ร้องเรียน

1. ชื่อ-สกุล ผู้ร้องเรียน.....
2. สถานที่ตั้ง/ที่พักอาศัย.....
3. เบอร์โทรศัพท์.....มือถือ.....
4. ข้อร้องเรียน ( ) ปัญหาเสียงดัง ( ) ปัญหาสารเคมีระเหยในบรรยากาศ
   ( ) ปัญหาฝุ่นละออง ( ) ปัญหาน้ำเสียเน่าเหม็น
   ( ) ปัญหากลิ่นเหม็น ( ) ปัญหาขยะมูลฝอย
   ( ) ปัญหาอื่น ๆ (ระบุ) .....

.....

.....

5. สภาพปัญหาที่ได้รับ (โดยสรุป) .....

.....

.....

.....

.....

6. ช่วงเวลาที่ได้รับปัญหา .....
7. การสอบถามข้อเท็จจริงจากประชาชนที่อาศัยใกล้เคียง เกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนที่ได้รับ
   - บ้านเลขที่ .....ข้อมูล .....
   - บ้านเลขที่ .....ข้อมูล .....
   - บ้านเลขที่ .....ข้อมูล .....
   - บ้านเลขที่ .....ข้อมูล .....
   - บ้านเลขที่ .....ข้อมูล .....
   - บ้านเลขที่ .....ข้อมูล .....
8. ข้อมูลสภาพการเกิดเหตุ (ที่เจ้าหน้าที่สังเกตพบ) .....

.....

.....

.....

.....

ข้อมูลของผู้ถูกร้องเรียน/ผู้ก่อเหตุรำคาญ

1. ชื่อผู้ถูกร้องเรียน/ผู้ก่อเหตุรำคาญ.....
2. ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท .....
3. ใบอนุญาตประกอบกิจการฯจาก.....เล่มที่.....เลขที่.....
4. สถานที่ตั้ง.....

.....

.....

5. ประกอบกิจการในช่วงเวลา.....ตั้งแต่วัน.....ถึงวัน.....
6. จำนวนพนักงาน/ผู้ปฏิบัติงาน .....คน
7. ลักษณะการกระทำ/กระบวนการผลิต (โดยสรุป) .....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากการประกอบการ/ก่อให้เกิดปัญหา(จากการสังเกตของเจ้าหน้าที่).....

.....

.....

.....

9. ระบบบำบัด /ระบบป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อมที่ใช้ในสถานประกอบกิจการ
   - ระบบบำบัดอากาศ ( ) ไม่มี ( ) มี ประเภท .....
   - ระบบป้องกันเสียง ( ) ไม่มี ( ) มี ประเภท .....
   - ระบบควบคุมฝุ่นละออง ( ) ไม่มี ( ) มี ประเภท .....
   - ระบบบำบัดน้ำเสีย ( ) ไม่มี ( ) มี ประเภท .....

ข้อมูลการตรวจวัดเสียง (กรณีเหตุร้องเรียนจากเสียงดัง)

1. เครื่องตรวจวัดเสียง ยี่ห้อ.....รุ่น.....Serial No.....
2. บริเวณที่ตั้งเครื่องมือ .....
   - การตรวจวัดเสียงขณะไม่มีการรบกวน และระดับเสียงพื้นฐาน ที่บริเวณ .....

.....

   - การตรวจวัดเสียงขณะมีการรบกวน ที่บริเวณ .....

.....

3. วัน/เดือน/ปี ที่ติดตั้งเครื่องมือ.....

4. ผลการตรวจวัด มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ระดับเสียงขณะไม่มีการรบกวน (LAeq 5 นาที).....เดซิเบล เอ

4.2 ระดับเสียงพื้นฐาน (LA90).....เดซิเบล เอ

4.3 ระดับเสียงขณะมีการรบกวน (LAeq 1 ชั่วโมง; กรณีเสียงต่อเนื่อง).....เดซิเบล เอ

4.4 ระดับเสียงขณะมีการรบกวน (LAeq ; กรณีเสียงต่อเนื่องไม่ถึง 1 ชั่วโมง) ช่วงเวลา.....นาที ระดับเสียง.....เดซิเบล เอ

4.4 ระดับเสียงขณะมีการรบกวน (กรณีเสียงไม่ต่อเนื่อง ให้ตรวจวัดทุกช่วงเวลาที่เกิดเสียงดังใน 1 ชั่วโมง)

- ช่วงที่ 1 ระยะเวลา .....นาที ระดับเสียงดัง.....เดซิเบล เอ
- ช่วงที่ 2 ระยะเวลา .....นาที ระดับเสียงดัง.....เดซิเบล เอ
- ช่วงที่ 3 ระยะเวลา .....นาที ระดับเสียงดัง.....เดซิเบล เอ
- ช่วงที่ 4 ระยะเวลา .....นาที ระดับเสียงดัง.....เดซิเบล เอ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....

.....

.....

ข้อมูลการเก็บตัวอย่างฝุ่นละออง (กรณีเหตุร้องเรียนจากฝุ่นละออง)

1. เครื่องเก็บตัวอย่างฝุ่นละออง ยี่ห้อ.....รุ่น.....Serial No.....
2. บริเวณที่ตั้งเครื่องมือ .....

.....

.....

.....

3. วัน/เดือน/ปี ที่ติดตั้งเครื่องมือ .....วันเก็บเครื่อง.....
4. ข้อมูลการเก็บตัวอย่างฝุ่นละออง มีรายละเอียดดังนี้

4.1 น้ำหนักกระดาษกรองก่อนเก็บตัวอย่าง.....กรัม

4.2 น้ำหนักกระดาษกรองหลังเก็บตัวอย่าง .....กรัม

4.3 อัตราการไหลของอากาศ.....ลูกบาศก์เมตร/นาที

4.4 ระยะเวลาที่เก็บอากาศรวม.....นาที

4.3 อุณหภูมิเฉลี่ยขณะตรวจวัด.....องศาเซลเซียส

4.4 ระดับความดันบรรยากาศเฉลี่ยขณะตรวจวัด .....มิลลิเมตรปรอท

4.5 ทิศทางลม.....

4.6 ความเร็วลม .....เมตรต่อวินาที

5. ปริมาณฝุ่นละอองที่ได้จากการคำนวณ.....มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ข้อมูลการเก็บตัวอย่างกลิ่น/ไอระเหยสารเคมี (กรณีเหตุร้องเรียนจากกลิ่นเหม็น)

ก. กรณีเก็บตัวอย่างอากาศแบบไม่ทราบชนิด ประเภท สารเคมี

1. เครื่องเก็บตัวอย่างกลิ่น ยี่ห้อ.....รุ่น.....Serial No.....
2. วัน/เดือน/ปี ที่ติดตั้งเครื่องมือ.....วันเก็บเครื่อง.....
3. ข้อมูลการเก็บตัวอย่างอากาศ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เก็บตัวอย่างที่บริเวณ .....
ระดับสารอินทรีย์ระเหยง่าย (TVOCs) .....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.

3.2 เก็บตัวอย่างที่บริเวณ .....
ระดับสารอินทรีย์ระเหยง่าย (TVOCs) .....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.

3.3 เก็บตัวอย่างที่บริเวณ .....
ระดับสารอินทรีย์ระเหยง่าย (TVOCs) .....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.

ข. กรณีเก็บตัวอย่างอากาศแบบทราบชนิด ประเภท สารเคมี

1. เครื่องเก็บตัวอย่างกลิ่น ยี่ห้อ.....รุ่น.....Serial No.....
2. วัน/เดือน/ปี ที่ติดตั้งเครื่องมือ.....วันเก็บเครื่อง.....
3. ข้อมูลการเก็บตัวอย่างอากาศ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เก็บตัวอย่างที่บริเวณ .....
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.

3.2 เก็บตัวอย่างที่บริเวณ .....
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.

3.3 เก็บตัวอย่างที่บริเวณ .....
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.
- ชนิดสารเคมี.....ระดับ.....ppm ระยะเวลาเก็บตัวอย่าง .....นาทีหรือ ชม.

ค. กรณีเก็บตัวอย่างอากาศด้วยปั๊มดูดอากาศ เพื่อส่งตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ

1. เครื่องเก็บตัวอย่างกลิ่น ยี่ห้อ.....รุ่น.....
2. วัน/เดือน/ปี ที่ติดตั้งเครื่องมือ.....วันเก็บเครื่อง.....
3. ข้อมูลการเก็บตัวอย่างอากาศ มีรายละเอียดดังนี้
   - 3.1 บริเวณที่เก็บตัวอย่างอากาศ .....
     - อัตราการไหลอากาศของปั๊มดูดอากาศ.....ลิตรต่อนาที
     - ระยะเวลาการเก็บตัวอย่างอากาศ.....นาที
     - ชนิดของหลอดดูดซับอากาศ.....
     - ชนิด/ประเภทของสารเคมีที่ต้องการเก็บตัวอย่าง (ระบุ)
       1. .....
       2. .....
       3. .....
   - 3.2 บริเวณที่เก็บตัวอย่างอากาศ .....
     - อัตราการไหลอากาศของปั๊มดูดอากาศ.....ลิตรต่อนาที
     - ระยะเวลาการเก็บตัวอย่างอากาศ.....นาที
     - ชนิดของหลอดดูดซับอากาศ.....
     - ชนิด/ประเภทของสารเคมีที่ต้องการเก็บตัวอย่าง (ระบุ)
       1. .....
       2. .....
       3. .....
   - 3.3 บริเวณที่เก็บตัวอย่างอากาศ .....
     - อัตราการไหลอากาศของปั๊มดูดอากาศ.....ลิตรต่อนาที
     - ระยะเวลาการเก็บตัวอย่างอากาศ.....นาที
     - ชนิดของหลอดดูดซับอากาศ.....
     - ชนิด/ประเภทของสารเคมีที่ต้องการเก็บตัวอย่าง (ระบุ)
       1. .....
       2. .....
       3. .....
4. หน่วยงานที่รับตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ/ผู้เก็บข้อมูล

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่/เดือน/ปี.....

เอกสารอ้างอิง

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2550, **คู่มือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535,** พิมพ์ครั้งที่ 4, โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2552, **คู่มือการปฏิบัติงานควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน,** พิมพ์ครั้งที่ 2, โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** (http://www.thailocaladmin.go.th/work/apt/apt.jsp)

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, **คู่มือวิชาการ ตอน แนวทางการตรวจวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับเจ้าหน้าที่,** 2552, พิมพ์ครั้งที่ 1, โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

กองสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร, **แบบฟอร์มใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ.**

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.นายแพทย์สมยศ	ดีรัศมี	อธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์สุวัช	เซียศิริวัฒนา	รองอธิบดีกรมอนามัย
นายพิษณุ	แสนประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
นายสมศักดิ์	ศิริวนารังสรรค์	หัวหน้ากลุ่มเหตุรำคาญ และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

คณะผู้เรียบเรียงและจัดทำ

นายผาไท	จุลสุข	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
นายนิพนธุ์	อันแฉ่ง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
นางสาวเนาวรัตน์	ศรีสันติแสง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
นางสาวพรรนิกาญจน	วังกุ่ม	นักวิชาการสาธารณสุข
นางสาวอัมพร	ทรงสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข